

BS
1544
G73
M45
1918
GTU
Storage

SIZE 2

Digitized by the Internet Archive
in 2022 with funding from
Kahle/Austin Foundation

2

CODEX MELPHICTENSIS RESCRIPTUS

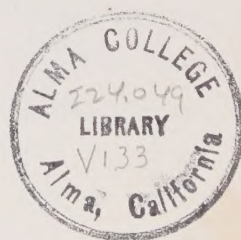
EZECHIELIS FRAGMENTA GRAECA

EDIDIT ET COMMENTARIO CRITICO INSTRUXIT

P. ALBERTUS VACCARI S. I.

IN PONTIFICIO INSTITUTO BIBLICO PROFESSOR

Accedunt tabulae phototypicae tres

CUM APPROBATIONE SUPERIORUM

PRINTED IN ITALY

ROMAE

IMPENSIS PONTIFICII INSTITUTI BIBLICI

1918

23283

BS
1544
.G73
M45
1918

IMPRIMATUR

FR. A. LEPIDI O. P., S. P. A. Magister

IMPRIMATUR

† IOSEPHUS PALICA, Arch. Philippen., Vic. Ger.

PRAEFATIO

Haec fragmentorum Ezechielis graecorum editio, bono (ut opinor) omine coepta, multo diutius quam speraveram dilata est. Nam cum rescriptum codicem, a quo huic libello nomen, ineunte vere anni 1915 manu versaverim atque ante brumam eiusdem anni omnia, ad summam quod attinet, parata haberem editioni, vix tandem post tres annos opus diu scrinio clausum diu prelo tortum in lucem prodit. Ea dilatio id quidem mihi attulit commodi, quod et bibliothecas neapolitanas perlustrare feriatum (cfr. p. 4), et amicitiam inire cum praeclaro viro Francisco Samarelli, cuius doctrina quid profecerim dixi p. 7, et versiones e graeca enatas diligentius investigare potuerim.

At unum sane omnium maxime dolendum accidit, quod interim illum invida mors interceperit, cuius auspiciis hoc operis quidquid est ortum habuit, cui potissimum optassem volumen editum offerre, PASCHALEM PICONE, Melphictensium Iuvenacensium et Terlictensium Episcopum, qui vergente Septembri mense anni 1917 vitam hanc mortalem cum aeterna commutavit. Hoc nempe illustri Praesule, bonarum artium insigni cultore atque fautore, benigne concedente, Melphictentis codex, quem iamdudum explorare cupiebam, allatus est Romam, eoque percommode uti apud me diu licuit. Ab Excellentissimo Episcopo non est dissociandus Reverendissimus Abbas AMBROSIO AMELLI O. S. B., quo intercedente hoc totum negotium transactum est. His duobus spectatissimis viris

acceptum refero quod hunc libellum publici iuris facere possim; utrique gratum animum publice testari mihi sane iucundissimum est.

Post hos gratias habeo quammaximas paucis aliis, qui me in aliqua operis parte adiuvarunt: R. P. Leopoldo Fonck, Instituti Biblici Praesidi, cuius ope codicem aethiopicum berolinensem (cfr. p. 42) photographice depictum habeo; R. D. Iohanni Castoldi, qui meo rogatu contulit codicem ambrosianum E 3 inf. (cfr. p. 42); Doct. Iosepho Furlani, viro humanissimo, qui Londini degens molestum opus non detrectavit conferendi codices Musei britannici aethiopicum Or. 501 (de quo cfr. ib.) et graecum Add. 21259. Hunc tamen (graecum dico) in apparatu critico non duxi afferendum quippe qui et aetate sit recens (saec. XV) et lacunis scateat (caret enim dimidia fere parte nostri textus, p. 24-37) et aliis vitiis deturpetur; quare eum esse infimi pretii et me monuit doctus vir, quem modo nominavi honoris causa, et lectiones ipsae confirmant. Id unum hic monere sufficiat, eum codicem pertinere ad recensionem Luciani, de qua vid. p. 44. Ceteri codices Ezechielis graeci nondum collati (unus nempe venetus et quinque parisini) ob rerum publicarum perturbationem mihi fuere inaccessi, iactura quidem, ut sentio, non admodum dolenda; vix enim quidquam aut novi aut utilis in rem meam inde erui posse putaverim.

Faxit Deus O. M. ut haec opella ad honorem atque illustrationem divini verbi aliquid conferat, qua mente et animo concepta et opere perfecta est.

*Dabam Romae die 8 Aprilis anni 1918
in festo S. Alberti Patriarchae Hierosolymitani.*

AUCTOR.

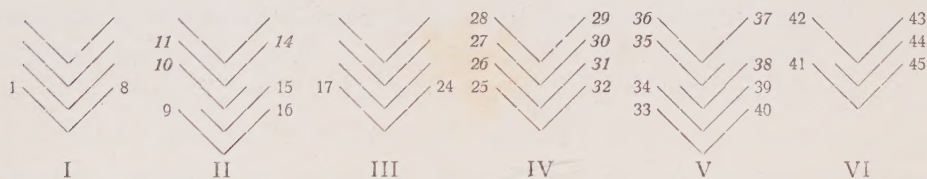
INTRODUCTIO

CAPUT I.

Descriptio codicis.

Codex manuscriptus, qui Melpichti (prope Barium) in Bibliotheca Seminarii asservatur sub his notis 5. 7. VII. ⁽¹⁾, membranaceus est, et compactus item membrana, sed recentius. Molem si spectes, exiguus est; nam constat foliis 45, mm. 160 × 120.

Colliguntur haec ff. in quinque quaterniones et unum ternionem, qui constat duobus ff. duplicibus et uno simplici (f. 44) cum ungula. Verum et alia duo folia in ultimo quaternione sibi respondentia (ff. 35. 38), item alia duo in secundo quaternione sibi respondentia (ff. 10. 15) eundem in modum simplicia sunt et per ungulam replicatam compacti: ita ut tota compositio codicis hoc praebeat schema:

Folia quae distinxi numeris cursivis, sive inclinatis, (nempe 10. 11. 14. 25-32. 35-38) membrana constant tenui ac laevi, eademque sunt palimpsesta. Cetera membranae sunt spissae ac rudis, et semel scripta.

⁽¹⁾ Cfr. MAZZATINTI, *Inventario dei manoscritti*, vol. VI, p. 16.

Ultima tantum pagina (45^v) vacat. Ceteras implet Commentarius in Canticum Canticorum (ἐρμηνεία εἰς τὰ ἄσματα τῶν ἁσμάτων) PHILO-NIS EPISCOPI CARPASII (τοῦ Καρπασίου), quod opus primum editum est a Michaele Angelo Giacomelli, Romae 1772, non inconsulto nostro codice ut dicetur inferius. Hanc editionem repetiverunt Gallandi (Bibl. Vet. Patrum IX, 713-769) et Migne (Patr. gr. 40, 9-154) ⁽¹⁾.

Ceterum is commentarius neque integer traditur in codice melphictensi, nec fuit uno tempore conscriptus. Nam desinit in f. 45^r ad ea verba: οὕτω καὶ οἱ δίκαιοι ἐν ταῖς τῶν πειρασμῶν συνοχαῖς τε καὶ θλίψεσιν· βοτρυῶν δίκην ἐκπιεζόμενοι δι' αὐτῆς, quae leguntur apud MIGNE l. c. col. 132 n. CCVIII, omissa nempe quinta circiter libri parte postrema; nulla tamen lacuna laborat in parte exstanti. Folia 1-40, omnes scilicet quaterniones, exarata sunt (non ab una manu, ut videtur) scriptura minuscula, qualis seculis XI, XII in usu erat: singulis paginis insunt versus plerumque 28, raro 27 aut 29, lineae cernuntur impressae stylo (*a secco*). E contrario folia 41-45, nempe ultimus ternio, conscripta sunt sec. XIII vel XIV, versus continent 23, nullas habent lineas utcumque impressas. Scriptura haec recentior, ut rem definiamus ad amussim, incipit in media pagina postrema quaternionis, nempe f. 40^v; unde patet mutationem scripturae non ita esse explicandam, v. gr., quod ex originario codice *completo* seculi XI exciderit postrema pars, quae deinde suppleta fuerit seculo XIV; sed ita, ut ab initio primus amanuensis opus inchoatum non perfecerit: qua in re imitatore habuit alterum scribam.

⁽¹⁾ Columnas huius editionis (Migne), utpote quae longe pluribus praesto sit, citabo in posterum.

CAPUT II

Historia codicis.

Qua aetate et ubi terrarum exaratus sit codex noster Philoniani commentarii in Canticum Canticorum, cum non fuerit traditum, e sola palaeographia conicere licet. De tempore iam diximus. Quod ad locum attinet, videtur in *Italia meridionali* conscriptus. Nam illum scriptionis ductum prae se fert, qui in codicibus hydruntinis et calabris est conspicuus. Conferat lector tabulas nostras cum tabulis 31. 33 (part. prior.). 38 operis: *Specimina codicum graecorum Vaticanorum* coll. PIUS FRANCHI DE' CAVALIERI et IOHANNES LIETZMANN; tab. 37 in *Collezione fiorentina di facsimili paleografici greci e latini*... G. VITELLI e C. PAOLI; *Byzantinische Zeitschrift* 15 (1906) p. 238; et quae disputerunt BATTIFOL, *L'abbaye de Rossano*, (Paris, 1891; p. 35-105) et GARDTHAUSEN *Griechische Paläographie* 2. ed., vol. II, p. 253-256. — Praeterea codex noster convenit non solum scriptionis genere sed etiam dimensionibus et tota exteriori facie cum nonnullis codicibus vaticanis, olim doctissimi Cardinalis Sirleti, natione calabri, quos a Calabria originem ducere certum est. Unum nomino exempli gratia codicem Vat. gr. 1456 membran., 190 × 140, lin. 24 in singulis paginis (raro 23 aut 25); qui, uti Melphictensis, ex parte rescriptus est, et quidem ex duplici codice, altero arabico (f. 462 sq. 467 sq.) altero graeco (ff. 494. 499) litteris uncialibus rotundis, uti noster (cfr. infra p. 11), exarato⁽¹⁾. Quibus omnibus indiciiis non immerito affirmaveris Melphictensem codicem commentarii Philonis Carpasiensis in Canticum fuisse in Italia meridionali circa sec. XII exaratum.

(1) Praebet fragmenta ex Actibus Apostolorum, quae nondum collata sunt ad ullam N. T. editionem; nam nec a R. GREGORY (*Griech. Handschr. d. N. T.*) nec ab H. VON SODEN (*Die heil. Schr. d. N. T.*) recensetur.

Eius deinde sortes ut persequar, validis argumentis probare posse mihi videor, illum saeculis XVII et XVIII fuisse Neapoli in bibliotheca Patrum Theatinorum ad S. Pauli maioris.

Nimirum extat hodieum Neapoli in Museo S. Martini inter libros manuscriptos sub n. 467 Catalogus Bibliothecae PP. Theatinorum ad S. Pauli, sec. XVII exaratus, in quo suo loco, ordine alphabetico, fertur:

✕ + Philonis Carpasii Erminia. seu in Cantic. Graec. in membr. 8. 8. E. 108 ⁽¹⁾.

Neque est cur dubitemus quin hic sit idem ille codex, qui inter codices Philoniani commentarii a M. A. Giacomello, eius operis editore, dicitur « *membranaceus apud PP. Theatinos Neapoli in Domo Sancti Pauli* » ⁽²⁾. Iamvero ex iis, quae de hoc codice Theatino (nam sic illum vocat) cl. editor affert, vix ullum dubium esse praeterea potest, quin eius Theatinus sit noster Melphictensis. Sic enim pergit Giacomellus l. c., « *cuius duae tertiae partes scriptae videntur saeculo undecimo, reliqua tertia saeculo decimo tertio* », quod quidem optime quadrat in librum Melphictensem, ut ex supra dictis elucet. Equidem in isto non omnino tertia pars, imo vix nona, conscripta apparet sec. XIII; sed in huiusmodi mensura non puto editorem fuisse diligentissimum, seu potius accurate edoctum. Non enim ipse codicem inspexit, sed, ut ipsis eius verbis id tradam, *Theatinum, aliosque codices quibusdam in locis in quibus haerebat, ab amicis graecarum litterarum peritis inspiciendos curavit* (o. c. praef. V = Migne vol. c., col. 26 C.).

Enimvero Theatini codicis lectiones saepe citat vir doctus ad easque plus semel textum suum conformat. At enim (quod alterum argumentum est pro mea sententia) eadem plane lectiones occurrunt in codice Melphictensi. Id autem quanti sit ponderis facile intelliget, qui perpendat lectiones omnino singulares (et quidem plerasque optimas)

⁽¹⁾ Numeri, quos *typis inclinatis* scripsi, sunt in rasura a 2^a manu: indicant librum in alium locum eiusdem bibliothecae fuisse translatum. Signum + antepositur, quantum collegisse inductione mihi videor, iis libris qui in hunc modum numerationem habent emendatam. Quid ✕ significet, extundere non potui, cum catalogum versarem die 3^a Septembris anni 1916.

⁽²⁾ MIGNE PG 40, 14 C.

quas idem Giacomellus citat col. 29, nota 8; c. 44, n. 77; c. 45, n. 79; c. 48, n. 94; c. 51, n. 10.

Unum hic recolo, quod mihi singularem vim habere videtur, nec pigeat in re summi momenti ad historiam codicis paulisper immorari. Col. 51 nota 12 ex suo Theatino affert Giac. ὁμοίωσας, quod in eo loco scribae esset plane hebetis aut negligentissimi. In Melphtensi quidem recte est ὁμοίωσα; at qui locum inspexerit in ipso fonte vel fideli imagine, statim percipiet, quam facile incuriosus aliquis ὁμοίωσας legere potuerit. Scilicet postrema littera α desinit in apicem, erectum, aduncum, cuiusmodi saepe cernitur in nostro codice; v. g. (ut aliquot exemplis illustrioribus rem demostrem) tab. Ia lin. 2; b lin. 16; tab. IIa lin. 20; b, 6. 10; tab. IIIa 6 (bis). 15; b 16 ⁽¹⁾. Eiusmodi apicem collator codicis confudit cum sigmate finali, cuius tamen figura longe aliter pingitur a nostro amanuensi.

Haec sive imperitia sive indiligentia neapolitani collatoris facile explicat paucas quasdam differentias quas inter codicem Melphtensem et lectiones e codice Theatino a Giacomello excitatas intercedere negandum non est. En eas omnes. Ex nota 13 col. 24 colligendum videtur Theat. cod. praeberē τῶν λογισμῶν, dum Melpht. clare habet, et quidem recte, τὸν λογισμόν. In nota 37 col. 36 omnibus codd. tribuit Giacomellus τὸ σκότος; Melpht. legit τοῦ σκοτούς, quod editor ex ingenio reposuit in textu. Nota 41 col. 97 sonat: « codd... omnes habent ἐροίξης sine ullo accentu »; Melpht. tamen ἐροίξης seu verius ἐροίξησ ⁽²⁾. Una est paulo gravior discrepantia, quam ultimo loco discutiendam reservavi, sed apud Giacomellum prima omnium occurrit ipso statim initio libri. Nempe cl. editor postquam Auximano codici tribuit lectionem τὴν εὐσταθῇ τε ὁδὸν βαδίζειν: « lectio (inquit) quae in textu (sc. τὴν εὐσταθῇ ὁδὸν βαδίζειν), eadem est quae in cod. Theat. ». At Melpht. omnino clare τὴν εὐσταθῇ τε ὁδὸν βαδίζειν. Ceterum neque hanc differentiam, quae in unius voculae τε omissione, sive adiectione, consistit et humanae potius infirmitati tribuenda est ⁽³⁾, tanti faciendam puto, ut propterea de identitate codicis Theatini cum

⁽¹⁾ Littera α significo primam, littera b secundam columnam scripturae superioris in tabulis huic volumini adiectis.

⁽²⁾ Ceterum legendum ἐροίξησεν πηγῇ (non ἐροίξης ἐν πηγῇ), quod mirum est Giacomellum non vidisse.

⁽³⁾ An ipse Giacomellus hoc loco Theatinum codicem cum Auximano mutavit?

Melphictensi dubitem. Scilicet codex Theatinus explicite nominatur in notis a Giacomello saltem vices novies, et implicite (dictione *codd.*, *omnes codd.*) undecies ⁽¹⁾. Longe autem praevalent et numero (36) et pondere (cfr. supra) casus concordantiae.

Accedunt duo quae ad eam identitatem tuendam omnino sunt necessaria. Nempe nec codex Theatinus unquam citatur a Giacomello post n. CCVIII in quo desinit, uti monuimus, Melphictensis ⁽²⁾; nec codex ullus iamdiu invenitur Neapoli, qui commentarium Carpasiensis Episcopi in Canticum Canticorum contineat. Nam tum Catalogus manuscriptorum a Salvatore Cyrillo editus anno 1826 ⁽³⁾, postquam pars aliqua theatinensis bibliothecae in regiam translata fuerat ⁽⁴⁾, alto silentio huiusmodi commentarium premit, tum etiam Inventaria et Catalogi codicum omnium nunc in bibliotheca nationali exstantium, in quam bibliothecae omnes monasteriorum post annum 1860 confluerunt ⁽⁵⁾. Nuper denique A. Rahlfs, vir doctissimus, cum codices ubique gentium extantes, qui versionem V. T. graecam vel in eam commentarios Patrum continerent, describeret, Philoniani commentarii non repperit, praeter Barberinianum, Mutinensem et Vallicellianum a Giacomello excitatos, nisi nostrum Melphictensem et Scorialensem ψ-I-3 ⁽⁶⁾.

(1) Has *implicitas* citationes numeravi solum usque ad n. CCVIII in quo desinit, ut dictum est, codex Melphictensis.

(2) Ultima citatio expressa occurrit ad num. CXL, nota 68. Ceterum huiusmodi mentiones Theatini codicis, initio frequentissimae, rarae sunt post col. 33 n. 31; dum Vallicellianus et Barberinus usque ad finem libri constanter adducuntur.

(3) *Codices graeci Mss. regiae bibliothecae borbonicae descripti atque illustrati* a Salvatore Cyrillo..... Pars I, Bibliothecam sacram continens. Neapoli ex regia Typographia 1826.

(4) Anno scilicet 1806, neapolitanum regnum occupante Iosepho Bonaparte, Bibliothecae praefecto Ioanne Andres; cfr. Giustiniani L., *Memorie storico-critiche della real Bibl. Borbonica di Napoli* (Napoli 1818) p. 163; et Fornari V., *Notizia della Bibl. di Napoli* (Nap. 1872) p. 7.

(5) Archiva et quae ad historiam Neapolis pertinerent, in bibliothecam Musaei S. Martini coaluerunt, cuius doctum et fustum catalogum edidit C. Padiglione, Neapoli 1878. Intacta mansit bibliotheca Oratorianorum, qui vulgo dicuntur *Gerolamini*.

(6) *Verzeichniss der griechischen Handschriften des A. T.* Göttingen, 1914, p. 422.

Hunc autem, Scorialensem dico, certum est non esse eundem ac Theatinum Giacomelli, cum sec. XVI sit exaratus a Nicolao de la Torre, regio amanuense, in usum regiae illius bibliothecae.

His positis videntur iam adesse omnia quae ad identitatem codicis Theatini cum Melphictensi probandam desiderari possunt. Quando et qua via liber noster Neapolim venerit, omnino incompertum est. Felicius assequi possumus quo tempore et quo vehiculo rursus Neapoli Melphictum, in extremas Italiae partes, migraverit. Constat nimirum illum fuisse ex libris doctissimi viri ac suo tempore celebris Iosephi Mariae Giovene Melphictensis (1753-1837), qui bibliothecam suam, libris et impressis et manuscriptis divitem, patrio Seminario testamento legavit ⁽¹⁾.

Degit autem insignis hic litterarum cultor Neapoli plus semel, nec brevi tempore ⁽²⁾, et aliquandiu apud Theatinos ad S. Pauli deversatus est hospes ⁽³⁾. Ea in urbe doctore primum, deinde amico usus est Cyro Minervini, pariter Melphictensi, viro cum primis erudito et antiquitatis diligenti investigatore, qui totam fere vitam suam Neapoli exegit. Constat etiam aliquos codices Neapolitanos e scriniis Minervini in manus nostri Giovene devenisse ⁽⁴⁾. Ita facile evenit ut hic alterutra via, sive per se sive per Minervinum, codicem mole exiguum a Theatinis seu pretio seu dono acquisierit.

Iosepho M. Giovene vita functo, codex noster, uti modo innuebamus, cum ceteris docti viri libris ex eius ultima voluntate in Bibliothecam Seminarii Melphictensis transiit, ubi usque ad nostra tempora asservatus est.

Haec de ipso codice Melphictensi deque eius historia dicenda habebamus. Nunc ad id, quod praecipuum est nostrae elucubrationis, ad paginas *παλιμνήστους* atque ad earum inferiorem scripturam, accedamus.

⁽¹⁾ Cfr. MAGLIONE CAV. DOTT. TOMMASO, *Vita del Cav. Giuseppe Maria Arciprete Giovene di Molfetta* (Molfetta 1912) p. 20 [et SAMARELLI F. l. infra cit. p. 78].

⁽²⁾ MAGLIONE, p. 12-19.

⁽³⁾ Hac de re certiore me fecit, litteris ad me datis, Franciscus Samarelli, Melphictensis, insignis doctrinae vir, qui de codicibus et libris Bibliothecae Melphictensis singularem dissertationem est editurus. [Edidit in *Rivista delle Biblioteche e degli Archivi* 28 (1917) fasc. II, p. 75-85; cfr. p. 85].

⁽⁴⁾ Cfr. MAZZATINTI, *Inventario* VI, p. 15. Id confirmavit mihi privatim Franciscus Samarelli, supra laudatus. [Cfr. l. c. p. 76. 84].

CAPUT III.

Fragmenta Ezechielis palimpsesta (P)

§ 1. Folia rescripta.

In ff. 25-32. 35-38 sub commentario Philoniano, de quo hactenus, latet alia antiquior scriptura transversa recentiori ⁽¹⁾. Integram paginam huius vetustae scripturae seu codicis exhibent singulae tabulae I.-III., dimensionibus originariis. Ea sic breviter describi potest:

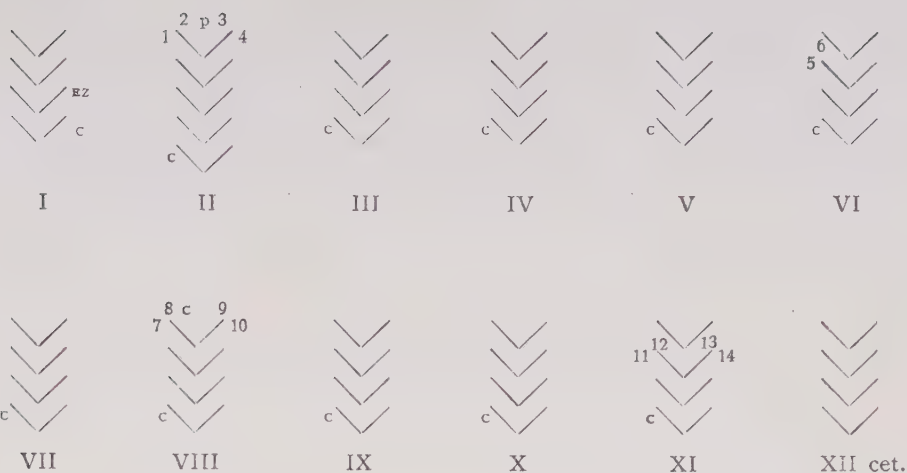
Membrana mm. 235 × 160, nunc aliquantulum excisa ad margines laterales; columnae duo mm. 210 × 70; lineae 26, litterae in singulis lineis 10 — 12. Primitivi codicis nunc exstant solum 14 paginae, seu 7 folia, quinque integra, duo dimidia fere parte inferiori mutila. Continent fragmenta Ezechielis graece.

Haec fragmenta biblica, compendii causa, placet signare littera P, quam, cum rationi notandorum graecorum codicum ab A. Rahlfs (cfr. pag. 42) receptae commode aptetur, doctis viris probatum iri ac ratam fore speramus.

Librum Ezechielis in antiquo codice, cuius haec sunt reliquiae perexiguae, sic probabile est fuisse dispositum ⁽²⁾.

⁽¹⁾ In ff. 10. 11. 14, item rescriptis, uti monuimus p. 1, scriptura inferior est superiori parallela; exhibet, caractere unciali inclinato sec. IX, odas quae ab Ecclesia graeca recitantur in ἀκολουθία dierum 25. 26. 27 Decembris. Haec fragmenta liturgica in periodico *Roma e l'Oriente* in lucem emittam; sunt enim ex parte inedita.

⁽²⁾ Tria elementa ad hoc determinandum sunt inter se componenda. 1° Quantitas textus inter fragmenta interiacentis, quam mensuravi ex photographia codicis Vaticani 1209 (B); 2° positio pagg. 1-4, 7-10 et 11-14 in proprio scapo, quae extra dubium est; 3° constans consuetudo antiquorum paginam pilosam pilosae, glabram glabrae opponendi (Gregory in *Comptes rendus de l'Acad.* 1885 p. 265. 267).

Numeris arabicis indicavi paginas nunc exstantes in palimpsesto Melphictensi ⁽¹⁾, littera *p* externam faciem membranarum cui *pili* adaerebant; littera *c* interiorem faciem eandemque *glabram*, quae *carnibus* erat contigua: quantum ad folia exstantia id notavi ex ipsa eorum inspectione.

Codex primitivus probabiliter constabat quaternionibus, non sine aliquo quinione ⁽²⁾; complectebatur prophetas omnes, saltem maiores. Nam liber Ezechielis et quaternionione fere extremo incipiebat, et claudebatur fere medio ⁽³⁾. Folia quae nunc exstant in codice Melphictensi nulla pars omnino sunt codicum aut fragmentorum, quae hucusque innotuerint; quanquam magnam similitudinem gerunt cum Zuqninensi VI ab Eug. Tisserant edito ⁽⁴⁾.

Atramentum, flavi coloris, in foliorum facie exteriori seu pilos afferente generatim probe servatum est; in facie interna carnes con-

⁽¹⁾ Vide infra, p. 24-37.

⁽²⁾ Id si cui mirum videatur, is advertat duo folia (p. 1-4 et 7-10) obtinuisse medium locum in scapo: at dum illud habet interius paginas pilosas, alterum e contrario glabras: quod fieri non potuit si omnes scapi eodem numero foliorum constarent.

⁽³⁾ Fieri tamen potuit ut codex haberet initio duos terniones, et Ezechielis librum aut solum contineret aut ab eo inciperet. At hoc videtur antiquorum consuetudini minus respondere.

⁽⁴⁾ Cfr. TISSERANT, *Codex Zuqninensis rescriptus* (Roma 1911) p. LXXI seqq. 253 ss.; pl. 6.

tingente fere evanuit, uti fit, aetate; nullibi ad scripturam novam recipiendam seu spongia seu pumice deletum videtur ⁽¹⁾.

Linearum nullum est vestigium. In pagina 9 inter versus 3-7 cernuntur quidem sulci aliquot ad modum linearum. At nec sunt inter se paralleli nec scriptionem rexerunt, sed potius perturbarunt; nam litterae $\sigma\epsilon\nu\mu$ (lin. 7) paulo inferius ductae sunt quam ceterae.

§ 2. Forma scripturae.

Forma litterarum est *uncialis rotunda*, quae continetur quadrato vel circulo mm. circiter 4 vel 5 pro latere vel diametro. In fine linearum ad parcendum spatio occurrunt litterae, ad summum tres, multo minores: quo in casu firmitas atque elegantia ductus, quae in tota scriptura codicis conspicuae sunt, etiam clarius elucet: cfr. tab. IIa 14; tab. IIIa 8. 13, penult. ⁽²⁾. Omnes litterae praeter ι variantur tractibus qua crassioribus, qua tenuibus, sive (si ita loqui fas est) hastis et filamentis: haec differentia maxime emicat in litteris $\epsilon\eta\vartheta\nu\pi\rho$. Filamenta ubi eminent (v. c. in $\epsilon\kappa\tau$) desinunt in apicem crassiorem, ad trianguli vel rectanguli formam. Hastae descendentes oblique a sinistra ad dextram, sub finem tenuantur in cuspidem.

His in universum dictis, praestat pauca addere notatu digna de singulis litteris.

A. Hasta dexterior in medio plerumque aliquantulum subsidet, inferius est fere acuta. Duo latera ad sinistram claudunt tertiam circiter partem mediam hastae longioris: ex his supernum crassius est, infernum subtilius, sed raro merum filamentum; ea inter se verticem plerumque obtusum, interdum ventrem efficiunt.

B. Ansa ad dexteram non attingunt altera alteram; superior est fere triplo minor inferiore et interdum aperta superne; inferior formam triangularem affectat. Cfr. tab. IIa 5.

⁽¹⁾ Contra quam affirmat Fr. Caraballese in MAZZATINTI, *Inventario dei manoscritti* VI p. 16.

⁽²⁾ Litteris *a b* post numeros romanos I. II. III. designo *columnas* scripturae *inferioris* in tabulis phototypicis; sequitur numerus linearum.

Δ. Basis est tenue filamentum: utrinque eminet et apicem efficit ad sinistram sursum elevatum, ad dexteram inclinatum deorsum.

Ε. Apertura plerumque perangusta est; ligula transversalis non raro apicem terminalem extra labia proicit.

Κ. Hastae obliquae non attingunt verticalem; angulum bene acutum efficiunt; superior subtilis est, saepe longior inferiori, et in apicem desinit introrsus retortum; inferior subcurva est et in cuspidem terminatur.

Θ. Hasta transversa nunquam extra circulum producit, et adeo tenuis solet esse, ut non raro oculorum aciem pene effugiat.

Λ. Hasta ad sinistram descendens oritur aliquanto infra verticem, desinit interdum in cuspidem aduncam; dexterior similis est hastae analogae in Α.

Μ. Pro duabus lineis obliquis (interioribus) habetur una curva quae descendit fere ad lineam; raro constat partibus non symmetricis aut hastas verticales attingit infra verticem.

Ν. Tractus obliquus tenuissimus est; raro non terminatur ad extremos verticales.

Ξ. Uno ductu efformatur, angulis acutis, lateribus regularibus ac symmetricis. Primus tractus (horizontalis) est aliquantulum curvus; ultimus pendet deorsum et interdum descendit infra lineam. (Similem videas in codice Sarraviano a 1° scriba; edidit photographice H. Omont, Lugduni Batavorum 1897; cfr. Praef. p. VI col. I. ante finem).

Π. Linea superior est perquam tenuis, nec unquam eminet extra verticales (crura, quae dicuntur).

Ρ. Ansa generatim mediocris est amplitudinis, interdum minimae. Hasta verticalis descendit infra lineam.

Υ. Pars inferior, verticalis, iacet tota plerumque infra lineam: huic superiores obliquae innectuntur symmetrice; dexterior tenuis est, desinit in apicem rectangularem, sursum erectum.

Φ. Ansas habet rotundas, mediocres, non uno ductu exaratas; dexteriolem aliquanto minorem altera. Tab. IIa 16: δ 1.

Χ. Nunquam descendit infra lineam. Hasta ascendens a sinistra ad dexteram tenuis est, terminatur apice.

Ψ. Ansaes laterales subcurvae, nec ita ad angulum concurrunt

cum hasta verticali, uti iam cernitur in antiquissimis codicibus Vaticano (B), Sinaitico (S), Alexandrino (A).

Ω. Hasta mediana nunquam demittitur usque ad lineam, uti fit in B S; semel, p. 9^a 2⁽¹⁾, in fine versus altior est lateralibus curvis, propter angustiam spatii imminutis (cfr. S in titulis Ep. ad Rom.).

§ 3. Ligaturae.

Unicus in P nexus seu ligatura habetur quandoque, cum duae hastae parallelae diversarum litterarum coalescunt in unam. Exempla omnia sunt:

μη	in	MI	3 ^b , 10; 4 ^a , 3;
νμ	in	NM	7 ^b , 22;
αυ	in	Α	11 ^a , 22; 11 ^b , 3; 12 ^a , 11. 18;
τη	in	TH	12 ^a , 10;
νπ	in	NI	13 ^a , 13;
ηβ	in	HB	13 ^b , 26;
ηκ	in	HK	14 ^a , 16;
ηη	in	HH	14 ^a 23;
νβ	in	NB	1 ^a ult.

§ 4. Compendia verborum

Per contractionem occurrunt in P communissima: κς̄ θς̄ ιηλ̄ πνᾱ πρες̄ (πατέρες) ⁽²⁾ ανος̄ ιλημ̄ ουνος̄. Indicantur de more lineola supra posita; at contractiones bisyllabae, quas ultimo loco recensui, signantur duobus, interdum tribus tractibus ⁽³⁾ v. gr. ANŌYC 9^a 3; ANŌY 7^b 10; A₁NŌY 6^a 10 ⁽⁴⁾; ŌY₁NŌY 8^b 2. 3; ANŌY 10^b 3; 12^a 17.

⁽¹⁾ Numeris arabicis hic et deinceps indico paginas (1-14) textus Ezechielis palimpsesti (cfr. infra p. 24-37); littera ^a primam columnam, ^b secundam; deinde lineas.

⁽²⁾ Cfr. TRAUBE L. *Nomina sacra*, p. 33-124.

⁽³⁾ TRAUBE O. C. p. 99; REIL M. *Zur Akzentuation gr. Handss.* (in *Byz. Zeitschr.* 19[1910] p. 528).

⁽⁴⁾ Lineola verticalis indicat finem lineae in codice; duplex lineola finem columnae.

Compendia *per syncopen* inveniuntur duo illa communissima: suppressio *αι* et *ν* in fine vocis.

Suppressio finalis *αι* frequentissima est in coniunctione *και* (*κ*). Semel eadem syllaba ita contrahitur in medio vocis, sed in fine lineae (*δεδιχ'ωται* 6^a 5). Semel pro *αι* stat lineola undulata in desinentia verballi ΓΝΩCONT (8^b 5); semel etiam (12^a 21) in desinentia nominali *αις* ΘΑΠΤONTC ubi praeterea falso pro *ε* scribitur *αι*.

De *ν* duo sunt notanda: 1) occurrit plus semel eius elisio in medio vocis sed in fine lineae. Certa exempla sunt: ΠΑ|TAC 8^a 12. 18; ΕΠΕΛΘΩΤΩΝ 11^b 10; ΕΘΕΝ 14^a 7; Ε|TAKHCONTAI 2^a 17; probabile ΦΑΓΩΤΑΙ 1^b 7 ⁽¹⁾. 2) Semel signum $\bar{\cdot}$ locum tenet integrae syllabae *ων*; nam 3^b 1 illud ΠΙ certo suppleri debet [*χω*]*ριων*; cfr. apparatus criticum.

Compendia *numerorum* habentur ΠΣ pro *ενενηκοντα και εκατον* (1^a 11) ⁽²⁾ et μ pro *τεσσαρακοντα* (9^b 2. 11. 17). Compendio superducitur lineola; semel (9^b 2) additur punctum similiter lineolae suppositum ($\overline{\text{M}} \cdot$).

§ 5. Signa lectionis.

Raro occurrit in Π punctum superpositum litterae *jota* idque tantum in voce *ι*ς, nempe 2^a 20; 7^b 10; 10^b 2; 12^b 2. Semel aut iterum (13^a 17; forte 6^a 9) duo puncta eidem litterae appinguntur ita *ι*.

Multo saepius vocalis aliqua notatur signo '^{\cdot} , cuiusmodi videre est in tab. Ia 14; *δ* ult.; IIa 11, 16, 19, 20, 22; IIIa 4, 9, 11, 21, 22; *δ* 4, 15 (bis), 16. Figura simile est spiritui aspero, prouti scribitur in recentioribus codicibus et in libris impressis ⁽³⁾; at longe alio munere fungitur. Invenitur enim in medio vocabulo et quidem pluries extra sedem accentus. Quare nec cum spiritu nec cum accentu confundendum est. A doctis viris non inepte vocatum est *divisor syllabarum*, eo quod ad syllabas distinguendas innectum sit. Occurrit in multis

⁽¹⁾ O certum est, scriptum (ut videtur) caractere minori; signum $\bar{\cdot}$ non apparet.

⁽²⁾ Illud ς (= 90) formam habet sigmatis uncialis linea verticali transfossi (Φ).

⁽³⁾ Bis tantum (5^b 4 super *ε*, 13^b 2 super *ο*) accedere videtur potius ad formam puncti. In editione textus (pp. 24 37) semper illud repraesento hoc signo '^{\cdot} .

codd. saec. VI, quamquam non ubique eadem figura gaudet; v. gr. in codice purpureo Caesareensi (N) Evangeliorum ⁽¹⁾; in cod. Vatic. Borg. Copto 109, 69 ⁽²⁾; in rescripto Zuqninensi ⁽³⁾; in Evang. Matthaei Sinopensi (Paris, Nat. Suppl. gr. 1286) ⁽⁴⁾; in Dioscoride Vindobonensi, de quo confer utilissimas in hanc rem adnotationes cl. Caroli Wessely in eius codicis photographica editione (*Codices graeci et latini photographice editi* vol. X) col. 156-167.

Casus varios in quibus adhibetur a nostro scriba placet numerice exhibere hac tabula synoptica, indicatis ad calcem gravioribus et rarioribus.

Initio vocis	in media linea	{	post consonam	53	
			post vocalem (1)	70	
			summa		123
	initio lineae	{	post consonam (2)	16	
			post vocalem	11	
			summa		27
In media voce (3)	in sede accentus	{	in media linea	12	
			initio lineae	2	
			extra sedem accentus (4)	4	
			summa		18
In fine vocis (5)					3
In diphthongis (6)					9
In voce ὑὲ circa					6
			summa totalis		186

⁽¹⁾ CRONIN, *Codex Purpureus Petropolitanus* (in *Texts and Studies* V. 4) p. xxxvii; et *New Palaeogr. Society* I Ser., vol. 1, Pl. 151; SAKKELION, Παθμακὴ Βιβλ. Πυρρὰ Α'. Huius codicis diligentissime examinavi Vaticana folia, quae continentur codice latino 3785, non (ut saepe legitur etiam apud doctissimos) vel 3875 vel gr. 3785.

⁽²⁾ CAVALIERI-LIETZMANN, *Specimina codicum Vatic.* tab. 3.

⁽³⁾ TISSERANT E., *Codex Zuqninensis rescriptus*, p. lxxxiii, cfr. ff. 78. 73. 81. 88-91 (p. 253 ss.).

⁽⁴⁾ OMONT, *Notice sur un très ancien manuscrit grec de l'Evangile de Saint Mathieu* (in *Notices et extraits* vol. 36, II part., p. 599 ss.); ID., *Un nouveau feuillet du Codex Sinopensis* (in *Journal des Savants* 1901, p. 260-262; cfr. ib. 1900, p. 279-285).

(1) Includo hic monosyllaba η (1^b 11; 3^b 9 etc.) α (4^a 2) etc.; et bis $\epsilon\eta$ post $\mu = 40$; excludo diphthongos et vocem $\tilde{\upsilon}\iota\omicron\varsigma$, de quibus infra speciatim. — (2) Includo $\epsilon\kappa\epsilon\iota\theta\epsilon\lambda\alpha\rho$. 3^a init. — (3) Plerumque in formis verbi $\pi\omicron\iota\epsilon\omega$ cum η productionis: 1^b ult.; 3^b ult.; 4^a 2. 3. 4 etc. — (4) 4^a 3; 10^a 10; 12^a 7; 8^a 5. — (5) Sive in sede accentus et in media linea (14^a 5) sive extra accentum initio lineae 12^b 5; his adde $\tau\eta$ (5^a 8). — (6) In his includo $\epsilon\iota$ falso scriptum pro ι (12^a 16). Signum ` stat plerumque supra primam vocalem (1^b 18; 7^b 25 etc.); interdum supra secundam (7^a 2); cfr. 2^a 19 ult.

Pari pene frequentia (143^{ies}) occurrit in cod. P aliud signum distinctionis, punctum nempe, collocatum ut plurimum inter partes superiores litterarum, raro inter medias (IIIa ult.). Formam habet plerumque aut rotundam (exempli gratia tab. Ia 1. 2) aut quadratam (IIa 7, 12, 20; IIIa 26); interdum affectat formam lunulae sinistrorsum apertae (IIb 2. 7; a 9; IIIa 21) aut triangularem (IIa 17). Dividit *commata, cola, verba* ipsa in hac proportionem respective 4 : 8 : 2. Affero quaedam exempla tertii generis, eo quod sit insolentius: $\alpha\gamma\gamma\omicron\varsigma$ $\epsilon\tilde{\nu}$ · $\delta\sigma\tau\acute{\omicron}\alpha\kappa\iota\omicron\nu\omicron\nu$ (1^a 4) ⁽¹⁾; $\epsilon\tilde{\nu}$ $\pi\upsilon\rho\iota$ · $\alpha\nu\alpha\kappa\acute{\alpha}\upsilon\sigma\epsilon\iota\varsigma$ (2^b 8); $\epsilon\tilde{\nu}$ $\gamma\tilde{\eta}$ · $[\Pi\alpha]\theta\omicron\acute{\upsilon}\rho\eta\varsigma$ (9^b 25); $[\omicron]\upsilon$ $\mu\eta$ $\tilde{\upsilon}\psi\omega\theta\tilde{\eta}$ · $\epsilon\tilde{\tau}\iota$ (10^a 5); $\mu\iota\sigma\theta\acute{\omicron}\varsigma$ · $\omicron\tilde{\upsilon}\tilde{\kappa}$ $\epsilon\gamma\epsilon\nu\eta\theta\eta$ $\alpha\tilde{\upsilon}\tau\tilde{\omega}$ (10^b 14); $\delta\acute{\omega}\sigma\omega$ $\tau\tilde{\omega}$ $\Gamma\omega\gamma$ · $\tau\acute{\omicron}\pi\omicron\nu$ (11^b 7).

§ 6. Sectiones marginales.

Hic locus est de sectionibus textus et initialibus litteris aliquid innuendi. Decies novies prima lineae littera extra columnam sinistrorsum grandiori forma conspicua est. Plerumque (13^{ies}) est primum elementum particulae $\kappa\alpha\iota$ ⁽²⁾. Occurrit initio nunc commatis (v. gr. 6^a 3; 9^b 16; 10^a 22) nunc coli (v. gr. 4^b 12; 8^b 13); interdum in medio colo (7^b 3; 12^b 15). Numquam autem nisi initio vocis, nec ullo spatio

(1) Notandum tamen hic et punctum poni solito altius, et nullo intervallo separari litteras $\nu\omicron$, contra morem: cfr. lin. 1. 2. Dixeris punctum appositum fuisse non quidem secunda manu, quia nullum huius vestigium apparet, sed secundis curis. E contrario 13^b 25 $\beta\omicron\omicron\gamma\alpha\nu$ et $\kappa\alpha\iota$ separatur intervallo, sed nullo puncto quod saltem appareat.

(2) Semel (10^a 22) hoc eminens et grandiusculum K in ipso codice nunc iam non cernitur, exciso margine; sed ex lacuna certo colligitur.

vacuo relicto in linea praecedenti; idque non casu sed consilio esse factum, hoc probat, quod bis huiusmodi grandior littera scripta est in media linea (3^b 7; 10^a ult.) (¹).

Quae partes et cur huiusmodi grandioribus litteris maiori in luce ponantur, videtur unice pendere ab arbitrio amanuensis. Certe non cohaeret cum ullo systemate sive lectionum liturgicarum, sive sectionum biblicarum. Comparari potest cum simili usu aliorum codicum antiquorum, v. gr. quos ediderunt I. COZZA, *Sacrorum Bibliorum vetustissima fragmenta* (Romae 1867) et C. TISCENDORF, *Monumenta sacra inedita*. Nova collectio, vol. I, p. 51-184.

E contrario indicium proprie sectionis existimare quis posset quaedam puncta quae ad 7^b 4. 5 inter columnas cernuntur hunc in modum . . . appicta. Certe verbis ἐν τῷ ἔτει incipiunt vaticinia contra Aegyptum a praecedentibus plane distincta.

§ 7. Orthographica.

Restat ut pauca de *orthographia* dicam. In universum accurata est in P; non desunt tamen σφάλματα. Non raro ponitur ι pro ει: ενδια 2^a 9; οξιαν 2^a 22; σ[υ]γκλισμου 2^b 13; κατακανσις 3^a 10; πετινοις 8^b 2; απωλια 9^a 6. 21; λεγιν 9^a 10; ταπινη 10^a 3; πλιονας 10^a 10; δουλια 10^b 9. 19; μνημιον 11^b 8.

ει pro ι: καλαμεινη 8^b 11; πυρει 11^a 23; ειδων 12^a 16. Nec silentio premendum ειν 1^a 22 pro hebr. יין cum cod. B; rectius, puto, quam ιν (codd. A Q etc.).

ε pro αι: φαγεσε 1^a 12; παραλυθησοντε 5^a 13; εθριον 13^b 18; ελευ 14^b 21.

αι pro ε: παιδιου 8^a 22, 11^a 18; θαπτονταις (-T̄C) 12^a 21.

Scriba noster igitur multo saepius substituit vocalem simplicem diphthongo, quam e contrario.

Notetur etiam ν non assimilatum: ante κ 1^a 24, ^b 3; 7^b 23; ante χ 1^a 1; ante π 3^a 3; assimilatum contra ante β (1^a 3).

(¹) Semel initio lineae, sed vix extra columnam prominens (5^b 8). Non puto inter huiusmodi initiales litteras numerandam φ in 12^b 17, quae dimidia tantum sui parte prominet et paulo maior est ordinaria, sed minor veris initialibus.

Bis positum est unum σ pro duobus εσφαγην... ειστ[ιλ]βωσιν, pro εἰς σφαγην etc. 6^b 4. 5.

Oscitantiae tribuenda sunt ακαρθασια 1^b 13; α θυριδες (pro αἱ θ.) 14^a 19. De κακονι (1^a 25) non habeo quid statuam: cfr. *commentarium criticum* (p. 47 ad Ez. 4, 12 et p. 60).

Ter quaterve ipse amanuensis lapsum calami **correx**it:

2^b 2 videtur επι το[v] emendatum ex εἰς το[v] — 5^b 4: ultima littera primae vocis admodum confusa ac perturbata apparet: existimo fuisse ε correctum in ι [θυμωθητι]. — 7^b 21, 22 scripserat primum noster τον μεγι (nempe meditans μεγιστον?) forte excurrente oculo a primo ad alterum τον; tum inter Γ I descripsit Δ ut faceret δρακοντα ⁽¹⁾; μ et ε non apparet quo signo indicaverit esse delenda ⁽²⁾ — 8^b 19 post επα litura est duarum litterarum, sub qua mihi videtur interlucere syllaba παι per dittographiam iterata ex praecedenti ⁽³⁾ — Denique 13^b 8 syllaba αι 2° duobus punctis subscriptis delenda innuitur tanquam dittographia (cfr. και praecedens); ego id repraesentavi lineola supposita.

§ 8. De lectione scripturae inferioris.

Ante me fuit, qui conatus est antiquam scripturam sub Philoniano commentario latitantem excitare. Nam margo ff. 25^v, 27^v, 28^v atro illo colore fuscus est, quem constat ex tinctura gallae membranis induci: huius rei specimen habes in tab. III, initio. Non est dubium, quin medicamen ideo sit illitum ut prior illa scriptura facilius esset lectu. Quis hoc fecerit, memoriae (quantum scio) non est traditum. Quisquis ille fuit, non ultra primum tentamen progressus est, cum tinctura illa vix duas lineas in singulis paginis occupet. Verisimile est experimentum illud factum esse a Iosepho M. Giovane supra memorato, qui scientias physicas egregie callebat. An de edendo textu cogitaverit,

(¹) Notandum tamen est, ε extra columnam prominere contra morem (cfr. supra p. 15 § 6); δ e contrario adamussim aptari in columna.

(²) In tabella photographica (IIb 21) cernitur linea transversa per medium μ: ea non est atramento ducta, sed ruga membranae.

(³) Minus probabiliter diceretur praerepta ex altera insequenti, omissa nempe syllaba νε.

et quid effecerit, in medio linquam. Certe nil hac de re publici iuris fecit.

Ego ad inferiorem scripturam eruendam nil chemici adhibui: sola ope oculorum, et luce solis, interdum electrica, rem confeci. Plurimum adiutus sum solaribus radiis per rimam directis in membranam obscuro loco collocatam. Eo pacto etiam tenuissima atramenti vestigia detegebam in paginis pilosis; contra in glabris fugientes litterae apparebant vel per umbram vel ex transverso, tenuata per ductum calami membrana. In huiusmodi locis difficilioribus iteratis experimentis didici, directam inspectionem facile posse plurimum fallere. Raro, corrosa ipsa membrana vi atramenti, exstant tamen externa lineamenta litterarum, adeo ut lectio tam certa sit quam ubi atramentum integre servatum est. Vide tab. I. II. superne.

Lineas in sutura Philoniani codicis positas quo facilius aut saltem certius legerem, iussi dissolvi codicem et iterum compingi⁽¹⁾. At ne sic quidem omnia ex voto evenerunt. Nam quae paginae continentur in quaternione IV Philoniani libri (cfr. supra p. 1) nempe 8. 9. 11. 12. 13. 14 in media parte adeo sunt male mulcatae sutura vel compactione, ut vel singulae litterae (pp. 8. 9) vel integrae lineae (pp. 11-14) omnem diligentiam inspectionis effugerint.

Uno in loco, pag. 2, col. *δ*, lin. 16-19 ad marginem dextrum, diutina contrectatio manuum, ut videtur, duas tresve litteras absumpsit. E contrario in singulis paginis culter compactoris plures paucioresve litteras ad alterutrum marginem excidit.

§ 9. Ratio huius editionis.

In his vetustis fragmentis edendis optimum duxi mediam quandam inire viam inter diplomaticam, quam dicunt, rationem et practicam⁽²⁾. Adamussim retinui codicis columnas, lineas, compendia, pun-

⁽¹⁾ Dum ita codex dissutus ferebatur, curatae sunt tabulae photographicae quas exhibemus speciminis gratia.

⁽²⁾ Hanc secuti sunt v. gr. E. TISSERANT in editione Zuqninensis palimpsesti (supra p. 14 nota 3) et I. COZZA in *Sacrorum Bibliorum vetustissima fragmenta*.

cta, litteras initiales et maiusculas. At typis litterarum ordinariis verbisque separatis transcripsi, quae amanuensis litteris uncialibus et scriptione continua exaravit.

Litteras e margine cultro excisas supplevi et uncis [] inclusi. Litteras, quas in membrana nunc exstante legere nullo modo potui, supplevi inter < > ⁽³⁾. Litteris, quarum non certa fuit inspicienti lectio, supposui punctum. De 13^b 8 cfr. supra p. 17.

In margine paginarum *externo* signavi capita et versus libri Ezechielis ex editione H. B. Swete (*The Old Testament in greek*, vol. III). In spatio medio inter columnas indicavi tum *folia* codicis Philoniani, seu scripturae superioris, tum lineas columnarum scripturae inferioris seu P.

⁽³⁾ In apparatu variarum lectionum uno eodemque signo < > complexus sum omnes litteras quacumque ratione suppletas.

TEXTUS

INDEX

I. Fragmentorum Ezechielis

Pag. cod. P	Folia cod. Melph.	Ezechielis
1	37 ^r , 36 ^v	4, 9 <φα κ>ον και κενχρον — 4, 15 και ποιησ(εις)
2	37 ^v , 36 ^r	4, 15 τους αρτους σου — 5, 3 και λημψη ο<λι> γους
3	38 ^r	{ 5, 3 ο<λι> γους εκειθεν — 5, 5 εν με<σω> των εθνων 5, 6 <χω> ρίων κυκλω αυτης — 5, 7 ουκ εποιησατε αλλ' ου<δε>
4	38 ^v	{ 5, 8 των εθνων και ποιησω — 5, 11 λεγει κυριος 5, 11 ουκ ελεησω — 5, 12 εκτε<νω> οπισω αυτων
5	35 ^r	{ 21, 6 και εν οδυναις — 21, 7 εκψυξει πασα 21, 9 <λε>γει αδωναι κς — 21, 11 εξηκονηθη ρομ<φαια>
6	35 ^v	{ 21, 12 επι ρομφαια — 21, 14 η τριτη ρομφα<ια> 21, 15 δεδονται εις σφαγια — 21, 17 προς τ<ην> χει<ρα> μου
7	28 ^r , 29 ^v	28, 25 <οι>κον Ισραηλ — 29, 3 τον λεγοντα ε<μοι> εισιν
8	28 ^v , 29 ^r	29, 3 οι ποταμοι — 29, 8 ιδου εγω
9	27 ^r , 30 ^v	29, 8 επαγω επι σε — 29, 14 εν γη <πα>θουρης εν τη<γη>
10	27 ^v , 30 ^r	29, 14 <ο>θεν ελημφθη<σ>αν — 29, 19 την αιγυ<πτον>
11	26 ^v , 31 ^r	39, 8 <αυτ>η εστιν — 39, 13 πας ο λαος της γης
12	26 ^r , 31 ^v	39, 13 και εσται αυτοις — 39, 18 μο<σχοι> εσ<τεατωμ<ενοι>
13	25 ^v , 32 ^r	40, 13 <π>εντε· αυτη — 40, 20 ιδου πυλη βλεπουσα
14	25 ^r , 32 ^v	40, 20 προς βορραν — 40, 25 κυκλοθε<ν> καθως

II. Foliorum rescriptorum

Folium	1. Columna (a)	2. Columna (b)
25 ^r	Ez. 40, 20. 21	40, 22. 23
25 ^v	40, 13-15	40, 17. 18
26 ^r	39, 13. 14	39, 16. 17
26 ^v	38, 8. 9	39, 10. 11
27 ^r	29, 8-10	29, 11. 12
27 ^v	29, 14-16	29, 17. 18
28 ^r	28, 25. 26	28, 26-29, 2
28 ^v	29, 3. 4	29, 5-7
29 ^r	29, 4. 5	29, 7. 8
2 ^c	28, 26	29, 2. 3
30 ^r	26, 16. 17	29, 18. 19
30 ^v	29, 10. 11	29, 13. 14
31 ^r	39, 9. 10	39, 11-13
31 ^v	39, 15. 16	39, 17. 18
32 ^r	40, 16. 17	40, 19. 20
32 ^v	40, 21. 22	40, 24. 25
35 ^r	21, 6. 7	21, 9-11
35 ^v	21, 12-14	21, 15-17
36 ^r	4, 17-5, 1	5, 2. 3
36 ^v	4, 10-12	4, 14. 15
37 ^r	4, 9. 10	4, 12-15
37 ^v	4, 15-17	5, 1. 2
38 ^r	5, 3-5	5, 6. 7
38 ^v	5, 9-11	5, 12

4. 9 κ]ον· και κενχρο[—]
 κ]αι ολυραν· και
 ε]μβαλεις αυτα
 εις αγγος εν· ὃ
 στρακινον· και
 ποιησεις αυτα
 σεαυτω εις αρτου^ς
 κατα αριθμον τω[—]
 ημερων ας συ κα
 θευδεις ἐπι του
 πλευρου σου ρ^ς
 ημερας φαγεσε
 10 αυτα· και το βρω
 μα σου ὃ φαγεσαι
 εν σταθμω εικο
 σι σικλους την
 ημεραν απο και
 ρου ἕως καιρου
 11 φαγεσαι αυτα κ
 υδωρ εν μετρω
 πιεσαι το εκτ[—]
 του ειν απο και
 ρου εως καιρου
 12 πιεσαι· και ενκρυ
 φιαν κακονι φα
 γεσαι αυτα εν βολ

37^r βιτοις νομη κο
 πρου ανθρωπινη[ς
 ενκρυψεις αυτ[α
 κατ οφθαλμους
 5 αυτων και ερεις 13
 ταδε λεγει κ^ς ο θ^ς
 ιηλ ουτως φαγο[—]
 ται οι υιοι ιηλ ἀκα
 θαρτα εν τοις ἐθ[νε
 10 σιν· και ειπα μηδ[α 14
 μως κ^ε ει ἡ ψυχη
 μου ου μεμιαντ[αι
 εν ακαρθασια κα[ι
 36^v θηριαλωτον κα[ι
 15 θνησιμαιον ου
 βεβρωκα απο γε
 νεσεως μου ἕω[ς
 του νυν ουδε εισ[ηλ
 θεν εις το στομ[α
 20 μου παν κρεας β[ε
 βηλον· και ειπε[ν 15
 προς με ιδου δ[ε
 δωκα σοι βολβι[τα
 βοων αντι βολ[βι
 25 των των ανθρω[πι
 νων· κ ποιησ[εις

16 τους αρτους σου
 επ αυτων και ει
 πεν προς με υιε
 ανου ιδου εγω
 συντριβω στη
 ριγμα αρτου εν
 ιλημ· και φαγον
 ται αρτον εν στα
 θμω και εν ενδια·
 Και υδωρ εν μετρω
 και εν αφανισμω
 17 πιονται· οπως ε-
 δεεις γενωνται
 αρτου και υδατος·
 και αφανισθησε
 ται ανος και αδελ
 φος αυτου· και ε-
 τ]ακησονται εν
 τ]αις αδικειαις αυ
 5, 1 τ]ων· και συ υιε
 α]νου λαβε σεαυτω
 ρ]ομφαιαν οξιαν
 υ]περ ξυρον κου
 ρ]εως κτησαι αυ
 τη]ν σεαυτω· και
 επα]ξεις αυτην ε

37° πι την κεφαλη]ν
 σου· και επι το]ν
 πωγωνα σου [χ
 λημψη ζυγον
 5 σταθμιων κα[ι
 διαστησεις αυ
 τοις· το τεταρ]το- 2
 εν πυρι· ανακα]υ
 σεις εν μεση τ]η
 10 πολει· κατα συ]μ
 πληρωσιν τω]ν
 ημερων του σ]υν
 κλισμου και λ]ημ
 36^r ψη το τεταρ]το]ν
 15 και κατακαυσ[ις
 αυτο εν μεσω
 αυτης· και
 το τεταρτον
 κατακοψεις
 20 ρομφαια κυκλω
 αυτης· και το τ]ε
 ταρτον διασκορ
 πεις τω πνι· η
 μαχαιραν εκχε
 25 νωσω οπισω α]ν
 των η λημψη ο]λι 3

γους ἐκειθε⁻
 ἀριθμῶ· και
 συ]νπεριλημψη
 αυ]τους τη ἀνα
 4 βολ]η σου· και εκ
 του]των λημψη
 ετ]ι· και ριψεις
 αυ]τους εις με
 σο]ν του πυρος
 κα]ι κατακαυσις
 αυ]τους ἐν πυρι
 εξ α]υτης ἐξελευ
 σε]ται πυρ· και ἐ
 ρει]ς παντι οικω
 5 ιη]λ· ταδε λεγει $\overline{\kappa\varsigma}$
 αυ]τη ιλημ εν με
 σω] των ἐθνῶ⁻
 [.]
 [.]
 [.]
 [.]
 [.]
 [.]
 [.]
 [.]
 [.]
 [.]

38^r $\overline{\rho\iota}$ κυκλω αυτης
 ὅτι τα δικαιωμα
 τα μου ἀπωσαν
 το χ ε⁻ τοις νομι
 5 <μ>οις μου ουκ
 <επο>ρευθησαν εν
 <αυτοι>ς· Δια του 7
 <το τ>αδε λεγει ἀδω
 <ναι> $\overline{\kappa\varsigma}$ ανθ ων ἡ ἀ
 10 <φο>ρμη ὑμων
 <εκ τ>ων ἐθνων
 κυκλω ὑμῶν χ
 εν τοις νομιμοις
 μου ουκ επορευ
 15 θητε και τα δικαι
 ωματα μου ουκ ε
 ποιήσατε· ἀλλ ου
 [.]
 [.]
 20 [.]
 [.]
 [.]
 [.]
 [.]
 25 [.]
 [.]

5, 9	των ἐθνων· και ποι	38°	ουκ ελεήσω τ[ο	12
	ἦσω εν σοι· ἃ ου πε		τεταρτον σο[υ	
	ποιήκα· και ου μη		εν θανατω· ἃ[να	
	ποιήσω ὁμοια αυ		λωθησεται [χ	
	τοις ἐτι· κατα πα ⁻⁻⁻	5	το τεταρτον [σου	
	τα τα βδελυγματα		εν λιμω συν[τε	
10	σου· δια τουτο π ⁻⁻⁻ ρες		λεσθησεται ε[ν	
	φαγονται τεκνα		μεσω σου· κ[αι	
	ἐνωπιον σου· χ		το τεταρτον [σου	
	τεκνα φαγονται	10	εις παντα ἀν[εμον	
	π ⁻⁻⁻ ρας· και ποιησω		σκορπιω αυ[τους	
	εν σοι κριματα και		Και το τεταρτ[ον	
	διασκορπιω παν		σου εν ρομφ[αια	
	τας τους καταλοι		πεσουνται· [κυ	
	πους σου εις πα ⁻⁻⁻	15	κλω σου· κα[ι μα	
11	τα ἀνεμον· δια του		χαιραν εκτε[νω	
	το ζῶ· εγω λεγει κ ⁻⁻⁻ ς		ὀπισω αυτω[ν	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	20]	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	25]	
	[.]	]	

21, 6	κ]αι εν οδύναις	35 ^α	γει ἄδωναι κς· ει	9
	στεναξεις κατ ο		πον ρομφαια ρομ	
	φθαλμους αυτω [—]		φαια οξυνου· και	
7	και εσται εαν ει		θυμώθητι· όπως	10
	πωσιν προς σε·	5	σφαξης σφαγια	
	ενεκα τινος συ		οξυνου· όπως γε	
	στεναξεις· και		νη εις στιλβωσι [—]	
	ερεις επι τη αγ		Ετοιμη εις παρα	
	γελια· διοτι ερ		λυσιν· σφαζε ε	
	χεται και θραυσ	10	ξουδενει· απωθου	
	θησεται πασα		παν ξυλον· και ε	11
	καρδια· και πα		δωκεν αυτην	
	ραλνθησοντε		ετοιμην του κρα	
	πασαι χειρες κ		τειν χειρα αυτου	
	εκψυξει πασα	15	εξηκονηθη ρομ	
	[.]		[φαια]	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	20]	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	]	
	[.]	25]	
	[.]	]	

21, 12 ἐπι ρομφαία ἐγε
νετο ἐν τῷ λαῷ μου

Διὰ τοῦτο κροτή

σον ἐπὶ τὴν χεῖ

13 ρα σου ὅτι δεδιχ
ώται καὶ τί ἐι καὶ
φυλὴ ἀπωσθῇ οὐ
κ ἐστὶ λέγει κς

14 κς καὶ σὺ ὕἱε ἀ
νῶν προφητεῦ

σον καὶ κροτή

σον χεῖρα ἐπὶ χεῖ

ραν· καὶ διπλασία

σον ρομφαίαν·

ἢ τρίτῃ ρομφαίᾳ

[.]

[.]

[.]

[.]

[.]

[.]

[.]

[.]

[.]

[.]

[.]

35"

δεδόνται εἰς

σφαγίᾳ ρομφαίᾳ

αὗ ἐν γεγονένῳ

εἰσφαγὴν ἐν

5 γεγονένῳ εἰστίλ

βώσιν· διαπο

ρευοῦ ὀξύνοῦ

ἐκ δεξιῶν καὶ

ἐξ ἐνωπυμῶν

10 οὐ ἂν τὸ πρόσω

πόν σου ἐξεγεί

ρηται· καγὼ δ[ε

κροτήσω χεῖρα

μου πρὸς τὴν χεῖ

ρα μου καὶ ἐν

[ἀφῶ]

[.]

[.]

[.]

20 [.]

[.]

[.]

[.]

[.]

25 [.]

[.]

28, 25 κὸν ἡλ̣ ἐκ τῶν
 ἔθνων οὐ διε
 σκορπισθῆσαν
 ἐκεῖ· καὶ ἀγιασθῆ
 σομαι ἐν αὐτοῖς
 ἐνωπιὸν τῶν
 λαῶν· καὶ τῶν ἐ
 26 θνῶν· καὶ κατοί
 κησουσιν ἐπὶ
 τῆς γῆς αὐτῶν
 ἣν ἔδωκα τῷ δου
 λῷ μου Ἰακώβ·
 καὶ κατοικήσου
 σιν ἐπ' αὐτῆς
 ἐν ἐλπίδι· καὶ οἱ
 κοδομήσουσι
 οἰκίας· καὶ φυ
 τεύσουσιν ἀμ
 πελώνας καὶ κα
 τοικήσουσιν ἐ
 ἐλπίδι· ὅταν ποι
 ῇσω κρίμα ἐν
 πασὶν τοῖς ἀτι
 μάσασιν αὐτοὺς
 ἐν τοῖς κυκλώ
 αὐτῶν· ἧ γνω

28* σονται ὅτι ἐγὼ εἴ
 μι ἥς ὁ ἦς αὐτῶν
 Καὶ ὁ ἦς τῶν πρῶν
 αὐτῶν ἐν τῷ ἐ[τε] 29, 1
 5 τῷ δωδεκατῷ εἴ
 τῷ δεκατῷ μηνί
 μία τοῦ μηνός·
 Ἐγένετο λόγος κ[υ]
 πρὸς με λεγών
 10 ὕϊε ἀνὸς στηρισ[ον] 2
 το προσώπον σοῦ
 ἐπὶ φαραῶ βασιλ[ε]
 α αἰγύπτου· καὶ
 προφητεύσου
 29* ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐ
 16 π αἰγύπτον ὅλην
 λαλήσου καὶ εἰπ[ον] 3
 ταδε λέγει ἥς κ[υ]
 ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σε
 20 φαραῶ βασιλεῦ αἴ
 γύπτου τὸν μ
 δρακοντα τὸν μ[ε]
 γαν τὸν ἐγκαθῆ
 μένον ἐν μεσ[ω]
 25 ποταμῶν αὐτ[ου]
 τὸν λεγόντα ἐμ[οι]
 εἰσιν

	οἱ ποταμοὶ καὶ ἐ	28 ^ο	γῆς· καὶ τοῖς πε	
	γῶ ἐποίησα αὐτοὺς		τινοῖς τοῦ οὐ	
4	καὶ ἐγὼ δώσω χα		νοῦ· δέδωκα σε	
	λῆινον παγίδας εἰς		εἰς καταβρωμα	
	τῆς σιᾶγονας σου·	5	καὶ γνῶσонт,	6
	καὶ προσκολλησώ		παντες οἱ κατοῖ	
	τῶν ἰχθύας τοῦ		κουντες αἰγυ	
	ποταμοῦ σου·		πτον· ὅτι ἐγὼ	
	πρὸς τὰς πτερυ		εἰμι ὥς ἀνθ' ὧ	
	γῆς σου· καὶ ἀναξώ	10	ἐγενήθης ῥα	
	σε ἐκ μέσου πο		βδος καλαμει	
	τῆς σου· καὶ πα		νῆ τῷ οἰκῷ ἡλ	
	τὰς τοὺς ἰχθύας		Ὅτε ἐπελαβετο	7
	〈τοῦ〉 πο〈τα〉μοῦ σου	29 ^ο	σου τῇ χειρὶ αὐ	
	ταῖς λεπίσιν σου	15	τῶν ἐθλασθῆς·	
	προσκολλησώ		Καὶ ὅτε ἐπέκρα	
5	καὶ καταβάλω σε		τήσεν ἐπ' αὐτοῦ[ς]	
	ἐν ταχείᾳ καὶ πα		πάσα χεὶρ· καὶ	
	τὰς τοὺς ἰχθύας		ὅτε ἐπα	νε
	τοῦ ποταμοῦ σου	20	παύσαντο ἐπὶ	
	ἐπὶ προσώπον τοῦ		σε· συνετριβῆς	
	παιδίου σου πρ		καὶ συνεκλάσα[ς]	
	σῆ· καὶ οὐ μὴ συ		αὐτῶν πᾶσαν	
	ναχθῆς καὶ οὐ		οσφυν· διὰ τοῦ	8
	μὴ περισταλῆς	25	τοῦ ταδε λέγει ὥς	
	τοῖς θηρίοις τῆς		ὥς· ἴδου ἐγὼ·	

ἐπαγω ἐπὶ σε ρομ
 φαιαν· και απολω
 ανους απο σου
 9 και κτηνη και
 ἐσται η γη αιγυ
 πτου απωλια χ
 ἐρημος και γνω
 σονται οτι ἐγω
 ειμι κς αντι του
 λεγειν σε οι ποτα
 μοι εμοι εισι
 και εγω εποιη
 10 σα αυτους· δια
 τουτο ιδου εγω
 επι σε (και) επι
 παντας τους
 ποταμους σου
 Και δωσω γην αι
 γυπτου εις ερη
 μον ρομφαιας
 και απωλιαν απο
 μαγδωλου και
 σουήνης· και
 ἐως οριων αιθι
 11 οπων· ου μη δι
 ελθῃ αυτην χ

27" ου κατοικηθη[σε
 ται μ· ἐτή· και δ[ω 12
 σω την γην αυτης
 5 απωλειαν εν μ[ε
 σω της ερημο[υ
 μενης· και αι π[ο
 λεις αυτης εν μ[ε
 σω πολεων ἡρ[η
 μωμενων ἐσ[ον
 10 ται αφανισμος
 μ̄ ετη· και διασ[πε
 ρω αιγυπτον ε[ν
 τοις εθνεσιν κ[αι
 λικμησω αυτ[ους
 30" εις τας χωρας
 16 Ταδε λεγει κς κς [με 13
 τα μ̄ ἐτη συνα[ξω
 αιγυπτιους απ[ο
 των εθνων· ο[υ δι
 20 εσκορπισθησ[αν
 ἐκει· και αποσ[τρε 14
 ψω την αιχμαλ[ω
 σιαν των αιγυπ[τι
 ων· και κατοικ[ιω
 25 αυτους εν γη· [πα
 θουρης εν τη [γη

	ο]θεν ἐλημφθη	27 ^v	το λογος κ̄ν προς	
	σ]αν· και εσται αρ		με λεγων ῡιε	18
15	χ]η ταπινη παρα		ανου· ναβουχο	
	π]ασας τας αρχας·		δονοσορ· βασι	
	ο]υ μη ῡψωθη· ἐ	5	λευς βαβυλω	
	τ]ι ἐπι τα εθνη· κ̄		νος κατεδου	
	ο]λιγοστους αυ		λωσατο αυτου·	
	τ]ους ποιησω του		την δυναμιν	
	μη ειναι αυτους		δουλια μεγαλη	
	π]λιονας εν τοις	10	ἐπι τυρου· πασα	
16	ἐθνεσιν· και ου		κεφαλη φαλα	
	κ̄ εσονται ετι ἐ		κρωμα· και πας	
	π]ι τω οικω ιηλ·		ωμος μαδων·	
	εις ελπιδα αναμι		και μισθος· ου	
	μνησκουσ̄αν ἂ	30 ^v	κ̄ εγενηθ̄η αῡ	
	νομιαν εν τω	16	τω· και τη δυνα	
	α]κολουθησαι		μι αυτου ἐπι τυ	
	α]υτους ὀπισω		ρον· και της δου	
	α]υτων και γνω̄		λιας ης εδου	
	σ]ονται ὅτι ἐγω	20	λευσαν επ αυτη̄.	
	ειμι ἂδωνάι κ̄ς		Δια τουτο ταδε λε	19
17	Κα]ι εγενετο εν τω		γει κ̄ς κ̄ς ἰδου	
	ε]βδομω και ει		διδωμι τω να	
	κ]οστω ἔτει μια		βουχοδονοσορ·	
	τ]ου μηνος του	25	βασιλει βαβυ	
	π]ρωτου· Ἐγενε		λωνος την αιγυ	

Ez 29, 14-19

39, 8 αυτ]η εστιν
 η ημερ]α ἐν η ελα
 9 λησα κ]αι εξελευ
 σονται] οι κατοι
 κουν]τες τας
 πολις ι]ηλ· και εκ
 καυσ]ωσιν εν
 τοις ο]πλοις πελ
 ταις κ]αι κοντοις
 και το]ξοις· και
 τοξευ]μασιν· ἥ
 ραβδοις χειρῶ
 και λογ]χαις· και
 καυσο]υσιν εν
 αυτοις πυρ ἐ
 10 πτα ετ]η και ου
 μη λα]βωσιν ξυ
 λα εκ] του παιδι
 ου ου]δε μη κο
 ψωσι]ν εκ τω
 δρυμ]ων· αλλα
 τα οπλ]α· κατακαυ
 σουσι]ν πυρει
 και προ]νομευ
 σουσι]ν τους προ
 νομε]υσαντας

26° αυτους και σκυ
 λευσουσιν τους
 σκυλευσαντας αυ
 τους λεγει $\overline{\kappa\varsigma}$ $\overline{\kappa\varsigma}$
 5 Και εσται εν τη ημε 11
 ρα εκεινη δωσω
 τω γωγ· τοπον ὄνο
 μαστον μνημιο
 εν $\overline{\iota\eta\lambda}$ · το πολυαν
 10 δριον των επέλθο
 των προς τη θα
 λασση· και περιοι
 κοδομησουσιν·
 <το περισ>τομ<ιον>
 31· φαραγγος· και κατο 12
 16 ρυξουσιν εκει τον
 γων και παν το πλη
 θος αυτου· και κλη
 θησεται το γαι το
 20 πολυανδριον του
 γωγ και κατορυξου 13
 σιν αυτους οικος
 $\overline{\iota\eta\lambda}$ · ινα καθαρισθη
 ἡ γη εν επταμηνω
 και κατορυξωσιν
 25 αυτους πας ὁ λαος
 της γης

Και εσται αυτοις
 εις ὄνομαστον
 ἡ ἡμερα ἐδοξασ
 θην λεγει $\overline{\kappa\varsigma}$ $\overline{\kappa\varsigma}$
 14 και ανδρας δια πα-
 τος διαστελουσι-
 επιπορευόμενους
 την γην θαψαι τους
 καταλελιμμενους
 ἐπι προσωπου της
 γης· καθαρισαι αυ
 την μετα την ἐ
 πτάμηνον· και ζη
 15 <τησουσι πας ο δι>
 απορευόμενος
 την γην· και ἐιδω-
 οστων $\overline{\alpha\nu\omicron\upsilon}$ οι
 κοδομησει παρ αυ
 το σημειον ἐως ο
 του θαψωσιν αυ
 τον οι θαπτοντις
 εις το γαι το πολυ
 ανδριον του γωγ
 16 Και γαρ το ὄνομα
 της πολεως πολυ
 ανδριον· χ καθαρι

26^r σθησεται η γη
 17 Και συ υἱε [$\overline{\alpha\nu\omicron\upsilon}$ · τα
 δε λεγει [$\overline{\kappa\varsigma}$ $\overline{\kappa\varsigma}$ ει
 πον πα[ντι ορνε
 5 ὡ πετει[νω και
 προς πα[ντα τα
 θηρια το[υ πεδιου·
 συναχθ[ητε και
 ερχεσθα]ι συνα
 10 χθηναι ἀ[πο παν
 των τω[ν περι
 κυκλω [επι την
 θυσιαν [μου ην
 <τεθυκα> [υμιν
 31^v Θυσιαν μ[εγαλην
 16 ἐπι τα ὄρ[η $\overline{\iota\eta\lambda}$ χ
 φαγεσθα]ι κρεα
 και πιεσ[θε αιμα·
 κρεα γιγ[αντων 18
 20 φαγεσθα]ι και αι
 μα αρχον [των
 της γης π[ιεσθε
 κριους $\kappa\alpha\iota$ μοσ
 χους· $\kappa\alpha\iota$ τραγους
 25 και οι μο[σχοι εσ
 τεατωμ[ενοι

40, 13 ...π]εντε· αυτη
 πυλη] ἐπι πυλη-
 14 και το] αιθριον
 του αι]λαμ της
 πυλη]ς ἐξηκον
 τα πη]χεις· εικο
 σι θ]ειμ της
 15 κυκλ]ω: και το
 αιθρι]ον της αυ
 λης ε]ξωθεν εις
 το αιθ]ριον αιλαμ
 της π]υλης ἐσω
 θεν] πηχων πε-
 16 τηκ](<οντα ζ θυ>
 ριδε](<ς κ>ρυπτ,
 επι τ]α θεειμ ζ
 επι τ]α αἶλαμ ἐ
 σωθ]εν της πυ
 λης τ]ης αυλης
 κυκλ]οθεν και
 ωσαυ]τως τοις
 αιλαμ] θυριδες
 κυκλ]ω εσωθε-
 και ε]π αιλαμ
 φοινι]κες ενθε-
 17 και ενθ]εν· ζ ειση

25^v γαγεν με ρεις την
 αυλην την ἐσωτε
 ραν και ιδου παστο
 φορια και περιστυ
 5 λα της αυλης κυκλω
 τριακοντα παστο
 φορια εν τοις περι
 18 στυλοις και αι στο
 αι κατα γωτου τω-
 10 πυλων κατα το
 μηκος πυλων το
 περιπτυλον το ὑ
 ποκατω και διεμε 19
 <τρησε το πλατος>
 32^r της αυλης απο του
 16 αιθριου της πυ
 λης της εξωτερας
 εσωθεν ἐπι το ἐ
 θριον της πυλης
 20 της βλεπουσης
 ἐξω πηχεις εκατο-
 της βλεπουσης·
 κατα ἀνατολας·
 Και εισήγαγεν με
 25 επι βορραν και ἰ 20
 δου πυλη βλεπουσα

	προς βορραν τη πυ	25 ^r	βαινον ἐ[π αυτο	
	λη τη ἑξωτερᾱ· ἡ		και τα αι[λαμ	
	διεμετρησεν αυ		ἑσωθεν [και πυ	23
	την το τε μηκος		λη τη αυλη [τη εσω	
	αυτῆς· και το πλα	5	τερα βλεπ[ουσα	
21	τος· και το θεε τρεις		ἐπι πυλη[ν του	
	ενθεν και τρεις ε ⁻		βορρα· ον [τροπο ⁻	
	θεν· και τα αιλαν·		της πυλη[ς της	
	και τα αιλαμμων·		βλεπου[σης κα	
	Και τους φοινικας	10	τα ἀνατο[λας ἡ	
	αυτης· και εγενε		διεμετρησεν	
	το κατα τα μετρα		την αυλη[ν απο	
	της πυλης της βλε		πυλης ἐπ[ι πυλη ⁻	
	⟨πουσης κατ ανα⟩		⟨πηχεις ε⟩[κατον	
	⟨τολας⟩ πηχων πεν	32 ^v	Και ηγ⟨αγε⟩[με κα	24
	τηκοντα· το μηκος	16	τα νοτον [ἡ ιδου	
	αυτης και το ευρος		πυλη βλε[πουσα	
	αυτης πηχων εικο		προς νοτ[ον ἡ δι	
22	σει πεντε και α θυ		εμετρησ[εν αυ	
	ριδες αυτης και τα	20	την· και τ[α θεε ἡ	
	αιλαμμων και οι		τα ἔλευ· κ[αι τα ε	
	φοινικες αυτης		λαμμω· κ[ατα τα	
	καθως ἡ πυλη η βλε		μετρα τα[υτα και	25
	πουσα κατα ανατο		αι θυριδε[ς αυτης	
	λας και εν κλιμα	25	και τα αιλα[μμων	
	κτηρσιν επτα ανε		κυκλοθε[ν καθως	

COMMENTARIUS CRITICUS

PRAENOTANDA

1. De testibus

In hac mei operis parte id agitur, ut textus palimpsesti nostri comparetur primum ac potissimum cum aliis testibus Ezechielis graeci, codicibus nempe et derivatis versionibus, secundo cum textu hebraico, quo certior de eius indole atque in re critica pretio possit ferri sententia.

Graecos codices plerosque ex hisce *editionibus* adduxi:

SWETE H. B. *Old Test. in Greek*³ vol. III (Vaticanum B, Alexandrinum A, marchalianum Q⁽¹⁾; in gravioribus locis phototypicas editiones inspexi).

TISSERANT E. *Codex Zuqninensis rescriptus* (Z), Roma 1911; continet communia cum P Ez. 4, 16-511; 29, 10-13; 39, 15-18; 40, 19-20.

DE REGIBUS V. *Iezeciel secundum Septuaginta... e singulari chisiano codice* [= Rahlfs 88]⁽²⁾, Romae 1840.

GRENFELL, *Greek Papyri chiefly Ptolemaic* (Oxford 1896), p. 10 sq.; continet Ez. 5, 11 και το τ(ε)ρ(α)τον περουνται — 6, 3. Cfr ad 5, 12

HOLMES R. et PARSONS I. — *Vetus Testamentum graecum* cum variis lectionibus. Vol. IV (Opus paravit Holmes, edidit Parsons).

Praeter ABQ iam dictos, Parsons adducit in apparatu critico unum uncialem (23 = V apud Swete et Rahlfs) et 23 minusculos, quos numeris insignivit 22. 26. 36. 42. 48. 49. 51. 62. 68. 86. 87. 88. 90. 91. 106. 147. 198. 228. 231. 233. 238. 239. 306. Omnes hi codd. holmesiani continent librum Ezechielis integrum, praeter quatuor, sc. 86. 91. 198. 231. Sed duorum tantum (86, 198) lacunae textum palimpsesti nostri attingunt; 86 deficit a c. 34, 15 ad finem: 198 a 2, 8 ad 38, 8. Ita feliciter accidit ut e duobus codicibus egregiis et inter se cognatis (infra pag. 45) ibi (quantum ad nos attinet) alter incipiat ubi desinit alter.

(1) Codicem cryptensem citatum a Swete (siglo Γ: apud Rahlfs 393) neglexi, quia unum versiculum (39, 9) cum P communem habet.

(2) Holmesii codex 88 est huius apographum.

Ex his omnibus, codices 26. 86. 233 cum fragmentis nostris ad amussim contuli; ceteros vaticanos (36. 48. 91. 228. 238) excussi tantum ubi de fide collationis holmesianae dubitandum erat, cuiusmodi locos notum est esse multos. De lectione reliquorum quid caverim vide infra p. 45 sq.

His adde codicem Bibliothecae ambrosianae signatum E 3 inf (descriptum vide a BASSI-MARTINI, *Catal. codd. graec. Bibl. ambros.* p. 1078 n. 1007) quem in meum usum *primum contulit* discipulus olim carissimus IOHANNES CASTOLDI, mense Octobri anni 1915. Notationem secutus cl. viri A. Rahlfs ⁽¹⁾ illum distinguo num. 449.

Versiones adhibui has:

aethiopicam (Ⲭ) nondum editam, e tribus manuscriptis codicibus: 1. *berolinensi* *Petermann II Nacht.* 42, (Ⲭ¹) de quo vid. DILMANN, *Verzeichniss der abess. Handschr.* sub n. 2, et CORNILL, *Das Buch des Proph. Ezechiel* p. 38. — 2. *parisino* *Bibl. Nat. d'Abbadie* 55 (Ⲭ²) de quo cfr. catalogos ipsius d'ABBADIE p. 66 et M. CHAÎNE p. 39. — 3. *Londinensi* *Brit. Mus. Or.* 501, de quo WRIGHT, *Catalogue* n. XXV (Ⲭ³). — Omnes exhibent antiquissimam, quae ad nos pervenerit, formam huius versionis. Berolinensem, quem ceteris praestare expertus affirmo, et parisinum habeo photographice expressos. Londinensem contulit meo rogatu vir humanissimus Ioseph Furlani, cui publice gratias agere mihi pergratum est.

arabicam (Ⲫ) ex polyglottis Londinensibus (quae nituntur, ut notum est, codice parisino *Bibl. Nat. ar.* 1) et ex codice *vaticano ar.* 445, qui textum praebet edito longe meliorem, quamquam parisino codici aetate suppar est (cfr MAI *Script. vet.* IV, p. 517 s.). De hac versione spero me propediem alibi fusius dicturum.

armeniam (Ⲭ) ex editione IOH. ZOHRAH, Venetiis 1805, quae nititur (cfr Praef. p. 5-7) octo codicibus non admodum vetustis (sec. XIII-XVII). Ii respondent numeris respective 1. 2. 6. 3. 4. (?) . 7. 14 Catalogi mss. armeniorum Biblioth. Mechitaristarum Venetiis, a D. SAR-

(¹) *Verzeichniss der griechischen Handschriften des Alten Testament* (Göttingen, 1914). Ceterorum codicum, quos superius recensui, notatio in isto plenissimo, ut videtur, catalogo graecorum codicum V. T., eadem est atque apud Swete pro uncialibus et apud Holmes-Parsons pro minusculis (excepto V pro 23; de 88 dixi modo).

gis nuper (1913) editi. Variantes lectiones affert Zohrab in margine inferiore nulla designatione codicum; ego sic indico: **16^{ms}**

copticas (**Ⲙ**) duas, sc.: *bohairicam* (**ⲙⲃ**) ex editione TATTAM (*Prophetæ maiores* t. II) et *sahidicam* (**Ⲙ**) typis editam partim a C. WESSELY *Griech. u. Kopt. Texte theol. Inhalts* I p. 62 sq. (**Ⲙ^w**), partim ab A. CIASCA *Sacrorum Bibl. fragmenta* II p. 257-315 (**Ⲙ^c**), partim a G. MASPERO *Fragments de manuscrits coptes thébains* in *Mémoires de la Mission archéologique du Caire* VI, p. 252-265 (**Ⲙ^m**). Ad c. 40 neutram adduco, quia in capp. 40-48 utraque ad hebraicum textum reficta est ⁽¹⁾. Ad c. 39 sahidica intercidit.

latinam a S. Hieronymo (Hier.) ad Origenis Hexapla emendatam, quae nobis in ipsius Hieronymi *Commentariis in Prophetas* servata est (S. Hieron. Opp. ed. DOM. VALLARSI, Venetiis 1768, t. V = MIGNE PL 28). Latinam Hieronymo antiquiorem omitto, quia perpauca exstant fragmenta cum codice Melphictensi communia, neque ex iis elucet quae sit relatio huius versionis ad textum nostri palimpsesti.

in primis *syriacam hexaplarem* (**ⲥ**) ab A. CERIANI photolithographice editam (*Codex syro-hexaplaris ambrosianus* = *Monumenta sacra et prophana* t. VII).

Hos autem testes, tum codices, tum versiones, **non singillatim adduco, sed per familias**, uti statim sum declaraturus.

2. De codicum familiis

Codicibus alexandrinae versionis in familias distribuendis incubuerunt non pauci. Duos nomino qui Ezechielem speciatim tractarunt, et ceteris melius, meo iudicio, rem attigerunt: ANTONIUM CERIANI, *Le recensione dei LXX* (in *Rendiconti dell' Istituto Lombardo*, 1886, p. 206-213); item *De codice Marchaliano Commentatio* pp. 91-101; et HENRICUM CORNILL, *Das Buch des Proph. Ezechiel* p. 63-95 ⁽²⁾. Horum stu-

(1) Cfr ipso statim initio 40, 1 **ⲙⲓⲁⲥ ⲙⲓⲁⲥ**; **Ⲙ** **ⲉⲛ ⲧⲁⲣϭⲏ ⲛⲧⲉⲣⲟⲙⲙⲉ**; **ⲙⲃ** **ⲉⲛ ⲧⲁⲣϭⲏ ⲛⲧⲣⲟⲙⲙⲉ**; LXX *ἐν τῷ πρῶτῳ μὴν*.

(2) Liber fere omnium de hac quaestione recentissimus OTTONIS PROCKSCH *Studien zur Geschichte der Septuaginta. I Die Propheten* (Lipsiae 1910) tot tantisque vi-

diis non ingratis usus, meam tamen viam ingressus sum, atque ex ipsis documentis hac ratione testes huius libri, seu codices seu versiones, sic distinxi per familias.

Ω = **Origeniana** recensio (ut ab hac, quae in historia textus summum momentum habuit, incipiamus) continetur *primario* cod. chisiano (88) et versione syro-hexaplari (\mathfrak{S}); *secundario* cod. marchaliano (Q) in Ezechiele dumtaxat, versione haicanica sive armenia (\mathfrak{H}), et latina hieronymiana (Hier.).

Λ = **Luciani** recensio praebetur praecipue codd. uncialibus V. Z. minuscule 449, et commentario Theodoreti (Th); *secundario* minusculis 22. 36. 48. 51. 231, qui videntur ab uno communi archetypo procreati (TISSERANT *Codex Zuqninensis* p. LXXV s). Hoc archetypum, seu consensum quinque illorum minusculorum, voco λ .

\mathfrak{a} = codd. A 26, versio arabica (\mathfrak{A}); textum praebent prorsus singularem, additamentis hexaplaribus interpolatum. His accedit persaepe cod. 106; unde $\mathfrak{a}' = \mathfrak{a} + 106$.

\mathfrak{b} = cod. B, versiones Copticae (\mathfrak{C}), bohairica (\mathfrak{B}) et sahidica (\mathfrak{C}). Hisce accedit versio aethiopica (\mathfrak{E}) sed multis aliis lectionibus permixta, praesertim codicis Q; hac de causa eam singillatim affero, non cum ulla familia.

\mathfrak{c} = codd. 49. 68. 87. 90. 91. 228. 238, qui omnes vel catena constant, vel e catena exscripti sunt, primam originem repetente ab Andrea presbytero saec. V-VI ⁽¹⁾. *Nil probabilius dici potest, quam quod ipse Andreas peculiarem hanc formam textus constituit*, cui aptaret commentaria apud diversos exegetas inventa atque a se excerpta. Concinit indoles huius recensio, media quaedam et mixta ex $\Omega\Lambda\epsilon$ ⁽²⁾.

tiis laborat, ut ab eo abstinendum ducam. Vix mitius de eo senserunt doctissimi viri A. RAHLFS (in *Gött. gel. Anz.* 172 [1910] p. 694-705) et E. NESTLE (in *Theol. Literaturblatt* 35 [1910] col. 604).

⁽¹⁾ Cfr. RAHLFS in *Gött. gel. Anz.* 172 (1910) p. 703; KARO-LIETZMANN *Catenarum graecarum catalogus* p. 103 (*Nachr. Gött. Ges.* 1902 p. 335); FAULHABER *Prophe-tencatenen* p. 85. 191. Hinc apparet quam falsa veri specie deceptus fuerit H. Cornill (o. c. p. 71) dum recensione Hesychianae hos codices assignat, alexandrinum (A) denegat, eo quod hic unum comitem habet cod. 26.

⁽²⁾ Nulla certe ratio est cur Hesychio tribuatur, quod in Isaia affirmant Liebmann (*Zeitschr. f. alttest. Wissensch.* 1902, p. 12) et Otteley (*The book of Isaiah according to the Septuagint* I [1912] p. 14); in prophetis minoribus Oesterley (*Studies in the Greek*

d = codd. 62. 147 qui cum Λ saepe consentiunt ⁽¹⁾.

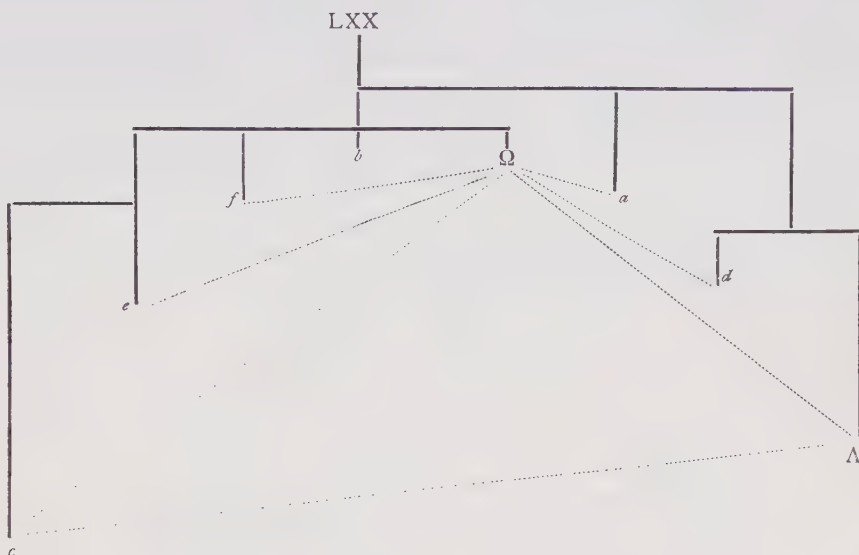
e = 86. 198. 233. }

f = 239. 306. . . }

accedunt ad **b**.

Codicem 42 nulli familiae assignavi, eumque, cum nunc sit perditus ⁽²⁾, raro afferro ex fide Parsonsii.

Harum familiarum mutuam relationem liceat hoc schemate aliquatenus adumbrare

Cum solae familiae in considerationem veniant, non codices singuli, familiae siglum pono *non solum in consensu omnium* codicum, sed etiam quoties *lectio familiae certa est*, utcumque dissentientibus codicibus ⁽³⁾. Dissensum hunc non notavi, si ex solo silentio apparatus parsonsiani colligendus erat; notavi quoties positive ibidem affirma-

and Latin Versions of the book of Amos [Cambr. 1902] p. 2 et *Journal of theol. Stud.* V [Oct. 1903] p. 78; in prophetis generatim alii apud Swete (*Introduction to the Old Test. in greek*, p. 482). Nam forma textus, quae codicibus catenarum (c) continetur, omnino alia est ab ea quam Cyrillus Alexandrinus suis Commentariis in Isaiam et in Prophetas minores supponit atque explicat.

⁽¹⁾ Cfr. E. KLOSTERMANN *Analecta zur Septuaginta, Hexapla und Patristik* p. 51.

⁽²⁾ Cfr. RAHLFS, *Verzeichniss* p. 330.

⁽³⁾ Hinc fieri potest (v. gr. 29, 13) ut ex una parte stet siglum familiae alicuius, ex alia notatio codicis, qui ad eam pertinet.

batur ⁽¹⁾. Non tamen persecutus sum omnes quisquillas, ut orthographica, menda aperta, alium ordinem verborum, quas unus alterve testis praeberet.

Quod si lectio paucorum testium notatu digna videbatur, tunc ad parcendum spatio et serviendum perspicuitati consensum reliquorum indicavi per *O'* (= LXX) ubi de genuina lectione liquido constat, secus per *plq* h. e. *plerique* vel, post], *cett.* h. e. *ceteri*. Utcumque, *O' plq, cett* intellegi velim *omnes, praeter testes ex adverso notatos*. Inter {} pono lectiones quas ex solo *silentio* Parsonsii colligo.

Recensiones Ω et Λ afferro ante familias minores **abcdef**; has ante codices singulos; codices ante versiones; ultimo loco, si opus est, textum hebraicum ex editione C. D. GINSBURG (*Prophetæ posteriores* Lond. 1911). Si quid origeniani testes sub *asterisco* ponunt, id monere non omittam.

Lectionis diversitatem *de nominibus divinis omitto* in apparatu, de ea singillatim dicturus sub finem, ob rationes illic afferendas.

CONSPECTUS NOTARUM

A = codex Alexandrinus	\mathfrak{A} = versio arabica
B = » Vaticanus	\mathfrak{B} = versio bohairica
Q = » Marchalianus	\mathfrak{C} = » sahidica
P = » Melphictensis	$\mathfrak{C} = \mathfrak{B} + \mathfrak{C}$ (= copticae)
V = » Venetus	\mathfrak{E} = versio aethiopica
Λ = Recensio Luciani	\mathfrak{H} = versio armenia
$\lambda = 22 + 32 + 48 + 51 + 231$	Hier = LXX in Hieronymi Comm.
<i>O'</i> = LXX (cfr supra)	Tht = Theodoretus
Ω = Recensio Origenis	\mathfrak{D} = textus hebraicus <i>masoreticus</i>
22, 26, etc. = codices Holmesii	\mathfrak{S} = versio syriaca hexaplaris
449 = cod. Ambros. E 3 inf.	α' = Aquila
a = A + 26 + \mathfrak{A}	ϑ' = Theodotio
a' = a + 106	σ' = Symmachus
b = B + \mathfrak{C}	cu $\gamma' = \alpha' + \vartheta' + \sigma'$
c = 49 + 68 + 87 + 90 + 91 + 228. 238	mg = in margine
d = 62 + 147	om = omittit (omittunt)
e = 86 + 198 + 233	plq = plerique
f = 239 + 306	praem = praemittit (praemittunt)
A*B* etc. = 1. scriptio 1. manus	t = in textu
A ¹ B ¹ etc. = 2. scriptio 1. manus	+ = addit (addunt)
A*B ^a etc. = secunda manus	~ = ordine inverso

⁽¹⁾ Similiter si quando codicibus familiarum **df**, mihi inaccessis, duplex lectio tribui videbatur, altera positive altera solo silentio, contentus fui positivam referre. Cfr. p. 58 not.

VARIANTES LECTIONES

P.	Lz.	
1 ^a 8	4, 9	κατα Λ df Ε ν] και κατα Ω abce
11		ρς = ενενηκοντα και εκατον ΩΛ abe { df }] ενενηκοντα και τριακοσιας cb
14	10	ὁ ΩΛ acdef Ϟ ? ν] om. B Ε Ϟ
17		ημεραν plq ν] + φαγεσαι a Ϟ (φ. αυτα)
18		εως plq ν] praem. και a 233
20	11	εν μετρῳ plq] om. εν Λ
21		το εκτον plq ν] praem. και cϞ
23		εως plq ν] praem. και 26. 49. 90
25	12	κακονι (sic!) solus P] κριθινον Ο' ν ; om. Ε ; κριθινον εως καιρου 88
1 ^a 1		νομη solus P] om. Ο' ν
2		ανθρωπινης plq] ανθρωπινου c
3		ενκρυψεις plq] κατακρυψεις A; οψεῖς 91, coques Ϟ Ϟ ν , co- que Ϟ , coques et abscondes Ε
8	13	ακαθαρτα abcef Ε] τον αρτον αυτων ακαθαρτον ΩΛ 62 ν ※ τον αρτον αυτων · · Ω (Q ^{ms} οι γ')
9		εθνεσιν ab Ε] + οὗ διασκορπιῶ (-ισω) αυτους ΩΛ cdef ν
10	14	ειπα plq] ειπον Λ
11		κυριε solus P] + θεε (ο θεος) του Ισραηλ Ο' (cfr. infra p. 59)
11		ει plq] ιδου Λ 62 ν
12		ου Ο'] om. a' 86. 147
14 s.		θηριαλωτον και θνησιμαιον b] ~ cett ν
20		βεβηλον Ω acd B*B ^a 233. 239 ϞΕ] εωλον B ¹ {198. 306}; praem. εωλον και Λ 86
21	15	ειπεν ΩΛ d B 86 ϞΕ ν] + κυριος acf 233 Ϟ βολβιτα Ο'] praem. ※ τα · · Ω (Q ^{ms} α'θ')
		βολ(βι)των solus P] praem. των B cett. ποιησεις Ο'] οπησεις 42 Cyrill. cfr supra ad v. 12

P.	Ez	
2 ^a 2	4, 16	ειπεν Ω bdf 86 Ε η] + κυριος Λ part. ac 233 η
	5	στηριγμα Ο'] στηρισμα VZ (Λ?) ,
	7	ιερουσαλημ Ο' η] ισραηλ λ
		εν σταθμω Ο' η] praem. και 88 ς
13	17	γενωνται αρτου και υδατος Ο'] ~ αρτου κ. υδ. γενωνται Λ
17		εντακησονται ΩΛ 86 ⁴] τακησονται abcf 86*, 233. 147.
24	5, 1	κτησαι af V 62 SCΕ] κτηση Λ BQcett. η η
2 ^b 4		λημψη abcdef (Q η) ^t Ε ¹] + σεαυτω Ω (sub ※) Λ Ε ² η ^{ms} η (Q ^{ms} α'θ' ※)
	6	αυτοις solus P] αυτους Ω abcd 233; αυτας Λf; αυτην 86 Ε
	7	2 το τεταρτον Ο'] το τριτον η ; sic et infra l. 14. 21; 4 ^b 2. 9. 12
	8	ανακαυσεις ce ABQ] κατακαυσεις Λ df ; αναλωσεις 88. Sen- sum <i>cremandi</i> (sive ανακαυσεις sive κατακαυσεις: illud probabilius) habent hae versiones S ^{ms} η ^t Hier ACE ; <i>ab-</i> <i>sumendi</i> (αναλωσεις) ς ^t η ^{ms}
10		συμπληρωσιν solus P] praem. την Λ c 42. 62. 86; την πληρωσιν Ω ab {f} 233
15-18		Haec om. η ; cfr ad l. 7 supra
16		αυτο plq] + εν πυρι Λ
24		εκκενωσω Ο' η] εκκενωσεις λ
25		οπισω Ο' η] εν μεσω 86
3 ^a 1	3	ο(λι)γους εκειθεν solus P] ~ cett. ο(λι)γους plq] ολιγας V f 62. αυτας ολιγας λ
	2	αριθμω 42] praem. εν τω 228; praem. εν cett.; εν κρασπε- δοις 86 ^{ms} σ'
	4	αναβολη Ο'] εν ακρω του ιματιου Q ^{ms} σ' c
13	4	πυρ abdef Q ς η] + εις παντα οικον Ισραηλ Λ c 88 (sub ÷ pro ※; reetius ς ponit sub ÷ και ερεις quod abest a η)
16	5	⟨αυ⟩τη ΩΛ bcef η] τη a ⁴ 147; + η B
3 ^b 1	6	⟨χω⟩ρίων 62. 88] χωρῶν cett.
	1	κυκλω solus P] praem. των Ο'
	2	οτι solus P] διοτι ae B {cett.}
	3	απωσαντο plq] η] + αυτα Λ
	4	νομιμοισ Ο'] νομοισ 68. 228. 238 (c)
9. 10	7	αφορμη plq] μορφη Λ 62. 228
4 ^a 2	5, 9	εν Ο' η] om. Λ

P	Ez.	
4 ^a 2	5, 9	ου πεποιηκα ΩΛ bf] ουκ εποιησα a'ce 42. 147
3		ου μη Λ ad 42] ου ceQ 22. 106; α ου Ω {f} B
5		κατα plq] δια Λb
8	10	τεκνα plq b] + αυτων Λ 88
9		ενωπιον solus P] εν μεσω O'
11		πατερας plq] + αυτων Λ 62 b
12		κριματα O' b] κριμα Λ
13		διασκορπιω plq] διασπερω Λ
4 ^b 1	11	ελεσω P (vid.) ΩΛ b{d} b] + σε ace 306 Verss.
3	12	αναλωθησεται Ω abce{df}] θανατωθησεται Λ 49. 90 b
5		Totam lin. om. b (cfr ad 2 ^b 7); 86 ^{ms} μονον τριτον
8		και το τετ. σου εις παντα αν. σκ. αυτους ante το τετ. σου εν ρομφαια πεσουνται κυκλω σου abcef b] ~ ΩΛ 147 b; ✕ και το τετ. εν ρομφαια π. κυκλω σου · · Ω (Qa'; Hier θ')
11		σκορπιω ΩΛb{d}] διασκορπιω ce 42. 106; διασπερω af
16		εκτε(νω) solus, videtur, P] εκκενωσω O' b
5 ^a 2	21, 6 (11)	στεναξεις O' b] στεναξον 26 Cb Hier
6	7 (12)	ενεκα plq] ενεκεν Λ
8		αγγελια O'] επαγγελια 49. 90; + quam audiui C
9		διοτι O'] οτι A
12		παραλυθησονται πασαι χειρες ΩΛd (παρ. πασαι αι χ.) b] ~ πασαι χ. π. abcef
5 ^b 1	9 (14)	ειπον plq b; ειπε V 62] om. Λ; praem. και 88
2		ρομφαια ρομφαια O' b] semel 22. 51 E ²
6	10 (15)	οξυνου O' b] om. 233. 306; praem. και 62
9. 10		εξουδενει ΩΛBA] εξουδενου ce 62. 239. 449; praem. και 26
10		απωθου BAQ 86. 90. 106] αποθου Λc 233; praem. υιε μου Ω sub ✕. 62 b
14	11 (16)	χειρα αυτου Ω ab] χειρα αυτης Λ; χειρας αυτου 106. 239 εις χειρα αυτου 147; εις χειρας αυτου ce
6 ^a 1	12 (17)	επι ρομφαια εγενετο εν τω λαω μου c{f} B*AZE] επει ρομφαια εγενετο τω λαω μου ΩeB ^a C (b επι τω λαω?); εις ρομφαιαν εγενοντο συν τω λαω μου Λ(36 om. συν) Q ^{ms} ; επι ρομφαιαν εγενετο 26. 62 (-νοντο).

- ^P 6^a 6 21, 13 (18) και τι ει ΩΛ **ƷC**] και επι ει **acef** 147; om. B probabiler excurrente oculo ad sequens και
 7 απωσθη Ο'] απωσθης Α (26 απωσθησεσθαι: pro απωσθης ουκ εσται?); απώσται 233.
 13 14 (19) χειρα Ο'] τη χειρι **a**
 6^b 1 15 (20) <παρα>δεδονται Λ**bdeQ** 26 **h**] παραδοθησονται **f A**; παραδιδονται Ω **c**
 2 σφαγια Ο'] om. V
 3 ευ γεγονεν... ευ plq] ευγε οξεια γεγονε... ευγε Λ
 4, 5 σφαγην... στυλβωσιν Λ**ab**] ~ Ω **cef** 147 **h**
 6 16 (21) διαπορευου plq] praem. ως αστραπη Λ; om. 42 **h**
 12 17 (22) καγω solus P] καιγε εγω 62; και εγω cett
 14 τη<v> solus P] om. cett.
 15 εν<αφησω> plq] επαφησω Λ
- 7^a 1 28, 25 <oi>κον Ω (88 ※; Q οι γ' ※) Λ**d** (**cef** + του) **ƷC**] om. **ab**
 2 εθνων Ο' **h**] χωρων Α
 6 ενωπιον plq] **h**] praem. και Β
 7 και των εθνων plq] om. και Α; om. totum 26 **h**
 11 26 ην **d** BQ] ης Λ **a'ce** 88. 306
 11 εδωκα Ο'] δεδωκα Β 42. 449
 17, 18 φυτευσουσιν Ο'] φυτευσωσιν AQ*
 19 και κατοικησουσιν εν ελπιδι Ο'**h**] και φαγονται τον καρπον αυτων V
 22 κριμα Ω **ab{df}** 233] κριματα Λ**h**; κρισιν **c** 86
 7^b 3 και ο θεος των πατερων αυτων Ο'] om. 62 **h**; sub ÷ Q 88
 4 29, 1 εν τω ετει τω δωδεκατω εν τω δεκατω μηνι (Β om. τω 2°?) {**d**} 233 **Ʒ** Hier]
 » » » » » εν τω ενδεκατω μηνι **C** (Β om. εν τω 2°?)
 » » » » » εν τω δωδεκατω » Λ 87 **Ʒ**^{ms} **A**
 » » » » δεκατω εν τω δωδεκατω » 36. 91
 » » » » » εν τω ενδεκατω » Α 26 V (om. εν 2°)
 » » » » » εν τω δεκατω » Ω**c** 86. 106. 306. **h**
 7 μια του μηνος Ο'] om. **h**; die 12^a mensis **A** **h**
 17 3 λαλησον Ω (※; Q οι γ' ※) Λ**cen**] praem. και Α**h****Ʒ** 42; om. **b {df}**; προφητευσον 26

- P Ez.
 7^b 19 29, 3 σε ΩΛ **ace** 306 **ε** om. **b** {**d** 239}
 20 βασιλεα Αιγυπτου 68. 87 Q^{ms}] βασιλεu Αιγυπτου Ω (※ ;
 Q α'θ'σ' ※) Λ **ace** 306; om. **b**{**d**}
 22 τον μεγαν plq **η**] om. Λ 233
 25 ποταμων plq] praem. τών Λ
 25 αυτου plq **η**] Αιγυπτου **c** S^{ms}; αυτων 233; om. **η** Tht
 8^a 1 ποταμοι Ο'] + μου **d**
 3 4 εγω Ο' **η**] om. **a**
 3 χαλινον παγιδας solus P; χαλ. και παγ. **d**] χαλινον ΛQ^{ms}
 S^{ms} (θ') **η**; παγιδας **ab** (Α τας π.) {**f**} Q^t 88; παγίδα
ce (233 την π.) St Hier **ε**; cfr **η**
 9 προς τας περυγας σου Ο' **η**] praem. και **c**; om. σου 62
 11 ποταμου σου solus P] praem. του Ο'; om. σου Α 147 S
 12 και παντας τους ιχθυας του ποταμου σου ταις λεπισιν σου
 προσκολλησω: eadem (sed προσκολληθησονται) Ω (ταις λ.
 — προσκ. sub σ'※ Q 88) Λ**d** (306. **η** παντες οι ιχθυες)
ε om. B{239}; om. ταις λεπισιν σου προσκ. **ace** (om.
 σου 1° **ce**); a και παντας ad και παντας (v. 5) om. 106 **ε**
 17 5 praem. και απορριψω σε εις την ερημον και παντας τους
 ιχθυ(α)ς του ποταμου σου Λ; praem. και αποστρεψω εις
 την ερημον σε και π. τ. ι. τ. π. σ. **d** (147 praem. των
 περικυκλω αυτον — αγιασθησονται εν αυτοις = 28, 24, 25)
 18 εν ταχει plq] + και σε Ω (88 S ※); + te **η**
 22 πεδιου σου **f**Q 86^{ms} 233 S**ε** **η**] om. σου Λ {**cd**} BA 86^t. 88
 26 της γης ΩΛ **bcde**] του αγρου **a'**; om. **f**
 8^b 4 καταβρωμα ΩΛ **bdf** 86^{ms}] βρωμα **ce**; βρωσιν **a'** (26 om. εις)
 7 6 αιγυπτον plq] praem. εις **c**
 13 7 οτε plq] οτι AB 106; ab οτε ad οτε om. 233
 13 επελαβετο Ω **cdf** B 86^t] επελαβοντο Λ**a'** 42. 86^{ms}. **ε** **ε** **η**
 15 7 εθλασθης plq **η**] praem. και Λ; εκ θαλασσης **f**; εν θαλασση 147
 16 επεκροτησεν Ω **ce** AV 106. 306 **η**] επεκροτησεν Λ {**df**}
 B^a(B* εκροτησεν) Q^a 26. 228 **ε** **η**
 18 και οτε επανεπαυσαντο plq **η**] οτε επανεπαυσατο **d** 106. 228
 22 συνεκλασας plq] συνεθλασας **c** 86
 9^a 3 8 ανθρωπους απο σου ΩΛ **bd**] ανθρωπον απο σου **f** 233;
 απο σου ανθρωπον **a'** **c** 86 (sed in mg ανους οι γ' ανων) **η** **η**

P	Ez.	
9 ^a 4	29, 8	κτηνη plq] κτηνος a 1b
5	9	η γη plq 1b] praem. πασα a' ; om. C
6		απωλεια και ερημος plq] ~ 26; εις απωλειαν και ερημωσιν Λ1b
10		οι ποταμοι plq] praem. οτι a' 42. 233 1b
18	10	γην cef BQ] praem. την Λ a'd 86 ^{ms} . 88
20		ρομφαιας solus P] ρομφαιαν d BQ 88; εις ρομφαιαν 26. 106; και ρομφαιαν ce C1b ; και εις ρομφαιαν f 51b ; κενην Λ ; om. A ; praem. και ου μη διελθη δι' αυτην πους ανθρω- που και κτηνος [= 11 ^a] 1b
21		απωλειαν Ω abcde] ηφανισμενην Λ Hier; praem. εις f
24		Αιθιοπων plq] Αιθιοπιας a'
25	11	διελθη solus P] + εν αυτη πους ανθρωπου και πους κτη- νους ου μη διελθη ΩΛ bd 233. 86 ^{ms} 1b ; + eadem sed δι' αυτης c 42. 86 ^t . 239; + εν αυτη ανθρωπος και κτη- νος a' (ου μη διελθη αυτην om. hic 1b : cfr ad 10)
26		και ου plq] ουδε a ; + μη 68. 238
9 ^b 4	12	απωλειαν Ωe{df}B] praem. εις Λ ac 51b ; praem. εις αφανι- σμον και 1b
5		της a 233] γης Ω {cdf} B 86. 106 1b ; της γης Λ
5		ερημο(υ)μενης P, ηρημωμενης plq] ερημου a'
7		αυτης Ο' 1b] αυτων A 106
10		αφανισμος Ω (※ ; Q θ' σ' ※) 1b] om. bc (sed cfr infra) e 1b praem. και Λ d 42; + εσται A 36; praem. εσται 306 praem. εσται· εστω 239; αφανεις 231
11		μ ετη Ω b {df} 233] τεσσαρακοντα ετεσι Λ ; + αφάνισμος εσται ca' (A om. τεσσ. ετ. αφαν. εσται ex homoeot.) 86
15		εις τας χωρας Ω abc {f} 86] εν ταις χωραις Λ d 233
16	13	ταδε Λ BQ 26] praem. οτι Ω a'cdef 1b
18		αιγυπτιους Ω bf 233] praem. τους Λ ac (exc. 87. 228) 86; την Αιγυπτον d
19. 20		<δι>εσκορπισθησαν plq] διεσκορπισαν d
23	14	των αιγυπτιων plq] Αιγυπτου a'
25. 26		<πα>θουρης ΛceAQ 1b] φαθωρης {df} B 86 ^{ms} . 88. 449 1b ; παθωρης 5 ; παθουρι 26
10 ^a 2		εσται Ο'] + εκει Ω (※) 1b
2		αρχη Ο'] praem. η c

P	Ez.	
10 ^a 3	29, 14	ταπεινη plq] + εκει Λ
4	15	αρχας abcef] + εσται ταπεινη Ω (※; Q α' θ' ※) ϐ ; + εσται ταπεινη και d ; + και εσται τάπεινοτατη Λ
5		ου μη υψωθη plq] του μη υψωθηναι Λ
11	16	ουκ εσονται ετι επι τω οικω ιηλ solus P?] om. ετι d 88; om. επι ΩΛ b}{f} ϐ ; ουκετι εσονται (επι 233) τω οικω ιηλ ae ; ουκετι εσονται εν τω ιηλ c
15		ανομιαν plq] αμαρτιαν a' ; + αυτων ϙ
17		ακολουθησαι αυτους plq] ~ ab
18		οπισω Λ b}{d} Q 88 233 ϑ] + των καρδιων acf 86 ϑ ; + των αμαρτιων 106
21		ειμι O'] om. d
24	17	ετει O'] + εν τω πρωτω dϐ
10 ^b 7	18	αυτου την δυναμιν B] ~ την δ. α. AQ {cett.}
9		δουλεια μεγαλη ΩΛ abd] δουλειαν μεγαλην cef
10		τυρου Ω abce}{f}] τυρω Λ; τυρον 42, 106, 147 A ^a
11		φαλάκρωμα Λ acef ϑ ^{ms}] φαλακρα ΩB 86 ^{ms} ; μακρα d
15		εγενηθη plq] εγενετο Λ
18		της δουλειας ης plq] τη δουλεια η Λ
19		εδουλευσαν επ' αυτην Ω bcde(f εδουλωσαν) ϑ] εδουλευσεν επ' αυτην Λ d 106 ϐ ; εδουλωσεν αυτην A 26 ϙ
21	19	Λια τουτο plq (Ω※) ϐ] om. b
23		διδωμι acd Q ϑ] praem. εγω Ω (※) Λ be}{f}
26		την solus P] γην abce Q; την γην Ω (※ την· ·γ.) Λ d ; terram ϐ
11 ^a 2	39, 8	εν η plq] ην Λ
6	9	και εκ(κάνσο)υσιν cf 147, 233] και καυσουσιν Ba ϑ ; + και καυσουσιν Ω (sed και εκκαυσ. sub ※; Q θ' ※) 62; + και αναφουσιν Λ ϐ
8		οπλοις plq] + θυρεοις και Λ
8		πελταις O'] om. 62
9		κοντοις plq] δορασιν Λ
11		τοξενμασιν plq] βελεσιν Λ; + και βελεσιν 42
12		ραβδοις plq] βακτηριας Λ
18	10	πεδιου plq] αγρου Λ

- P Ez.
 11^a 21 39, 10 ἀλλὰ **c** 88] ἀλλ' ἡ BAQ cett.
 22 κατακαυ(σουσι) plq] κανσουσι **c**
 23 πυρι Ω **adef** B] praem. εν Λc
 24 και προνομευσουσιν τους προν. αυτους plq] post και σκυλευσ.
 τους σκυλ. αυτους Λ (233 om. hoc alterum).
 11^b 7 11 τῷ Γῶγ τοπον Ο'] τον Γῶγ τουτον 26
 11 προς τη θαλασση Ω **bc{def}**] προς την θαλασσαν A; εις την
 θ. 26; εν τη θαλασση 42. 106; εξ ανατολης της θαλάσ-
 σης Λ^h; τη προς θ. **Σ^h**
 15 12 κατορυξουσιν Ω **b{cdef}**] κατορυξωσιν **a**; θαψουσιν Λ **Σ^{ms}**
 19 το γαι Ο' (multi scribunt γε; **Σ^E** γη)] τότε B 26; om. 106 **A**
 21 13 κατορυξουσιν Ο'] -ωσιν A; θαψουσιν Λ
 23 ιηλ Ο'] praem. του **a**
 25 κατορυξωσιν solus P?] -ουσιν plq; θαψουσιν Λ
 12^a 2 εις plq] om. **be**
 2 ονομαστον plq] ονομά Λ
 3 η ημερα εδοξασθην **de** BQ 26] om. **c** (exc. 49. 90. 91); η ημ.
 η εδ. **AS^A**; η ημερα ενδοξασθησομαι Λ (V 36. 320 η
 ημ. εν η ενδ.) **h**; η ημ. εδοξασθη 88
 6 14 διαστελουσιν Ω **ab** Thdt] αποστελουσιν Λ **cef**;
 διατελουσιν V 62 (Hier ?)
 8 την γην Ω Λ **bd h**] praem. πασαν **a'cef** Q^{ms} 42. 88
 8 θαψάι **abcef**] + και τους παραπορευομενους Ω (※); + τους
 παραπορευομενους και 62; + μετὰ των περιερχομενων Λ
 11 καθαρισάι Ω **be{df}** **A^A**] οπως καθαρισωσι Λ; praem. και
c 26. 106
 13 ζη(τησουσι) ΩΛ **d** 26] εκζητησουσι **ce{f}** BAQ^{ms}
 14 15 <πας ο δι>απορευομενος ΩΛ **ce** **E**] praem. και B; praem.
 ακριβως 147. 198; praem. ακριβως και εσται **a'** (26 om.
 πας) **f**
 16 την γην Ω **bcd** **A^E h**] praem. πάσαν **a'** 239; + και διερχο-
 μενος Λ
 16 ειδων (lege ιδών) Ω **abcd{f}**] ο ιδων ΛQ^{ms}; ειδον 88. 106. 23o
 18 παρ'αυτο Ο'] παρ'αυτω Q; επ'αυτω 26; παρα το 147
 19 οτου Ω **cdef** AB] ου Λ 26. 42. 106. 228; om. λ
 20 θαψωσιν plq] θαψουσιν ΛQ 239

P	Ez.	
12 ^a 20	39, 15	αυτον f 62] αυτο Ο' (233 αυτω)
22		γαι Ο' h] γωγ E
25	16	της πολεως plq h] του τοπου διαπτωσις και Λ
12 ^b 2	17	⟨τα⟩δε ΩΛ cdef E h] praem. ειπόν ab
4		⟨ορνε⟩φ plq] + και παντι Λ
6		προς παντα τα θηρια το⟨υ πεδιου?⟩ plq] πασι τοις θηριοις του αγρου Λ; (αγρου pro πεδιου habet A; quid haberet P incertum)
9		⟨συνα⟩χθηναι solus P] συναχθητε plq; και αθροισθητε Λ; om. 198
14		P probabiliter scripsit τεθυκα υμιν cum abce{f}] praem. εγω Ω (88✕) Λ 62
23-26	18	κριους κ⟨αι μοσ⟩χους· κα⟨ι τραγους⟩ και οι μο⟨σχοι εσ⟩τεα-τωμ⟨ενοι⟩ plq] κριων και μοσχων και τραγων και αρνων και ταυρων εστεατωμενων Λ
13 ^a 1	40, 13	⟨... π⟩εντε abcdef (B πηχεις εικοσι πεντε; A εικοσι πεντε; c εικοσι και πεντε. Incertum quid ex his habuerit P)] εικοσι πεντε πηχεις Ω; εικοσι πεντε πηχων Λ
2		επι πυλην plq] απενάντι πυλης Λ ^h
5	14	εξηκον⟨τα πη⟩χεις Ω d h] + εξωθεν cf ; (+ εσωθεν E^b 2 m.); εξωθεν πηχεις Λ abe ; εξηκοντα ✕ και πεντε · · πηχεις εξωθεν S
6		εικο⟨σι θ⟩ειμ της ⟨κυκλ⟩φ: sic probabiliter P; forte lapsus pro εικ. θ. της πυλης κ. B] και θεειμ της αυλης της πυλης κυκλω Ω (Q om. της πυλης; 88 add. in fine ✕ κυκλω); εικοσι θεειμ της πυλης κυκλω τα περι την αυλην Λ (pro εικοσι θεειμ 36 εξωθεν και; pro κυκλω — αυλην 22 εξωθεν); και εικοσι πεντε πηχεις θεε της πυλης κυκλω c 42. 233; εικοσι πεντε και το θεειμ της πυλης κυκλω a (26 om. το) f (και θεε); εικοσι πεντε και της αυλης θεειμ της πυλης κυκλω 106. 198; εικοσι θεειμ και προς το ελαμ της πυλης κυκλω κυκλω d ; (h aliter)
8	15	το ⟨αιθρι⟩ον Ο'] επι προσωπον dh ; cfr lin. 10. 11
9		αυλης Ω c] πυλης abe{df} Λ ^{S^{ms}E^h}
10		εξωθεν plq] κυκλωθεν εξω 26; της αρχαιας d

20) λαλησον; βασιλεα Αιγυπτου; 29, 4 (8^a 3) χαλινον; ib. (8^a 12-15) ταις λεπισιν σου προσκολλησω; 12 (9^b, 10) αφανισμος; 19 (10^b 21) δια τουτο.

Caret autem pluribus (quatuordecim) nempe 4, 13 τον αρτον αυτων; 15 τα; 5, 1 εαυτω; 21, 6 υιε μου; 29, 5 και σε; 14 εκει; 15 εσται ταπεινη; 19 εγω; 39, 9 cfr adnot.; 17 εγω; 40, 16 κυκλω; 17 πεποιημενα; κυκλω.

Differentiae inter P et optimum codicem B sunt quadruplicis generis: 1. B om. additamenta hexaplaria omnia quae habet P; at semel cum Ω addit εγω (29, 19), quod caret P. — 2. ex confusione alicuius litterae cum affini sive in legendo sive in audiendo proveniunt ll. vv. in 29, 7 (οτι οτε); 7 (επεκρατησεν επεκροτ.); 12 (THC] ΓHC); 39, 10 (αλλα] αλλ'η); 12 (ΤΟΓΑΙ=ΤΟ ΓΕ] ΤΟΤΕ) 40, 15 (αυλης] πυλης); 15 τα] το; 16 θυριδες] -ας; forte etiam 40, 14 εξηκοντα] εξωθεν. Huc item referas 21, 13. In his non semel potiore lectionem tuetur P, ut 21, 13; 29, 7 οτε; 39, 12; 40, 14. 15 (τα); sed aequae interdum deteriore ut: 29, 7 επεκρατησεν (? cfr adnot.). 12; 40, 15 (αυλης). 16. — 3. Quisquiliae, uti εδωκα] δεδ. 28, 6; κησαι] κτηση 5, 1 (forte referendum ad genus 2.); οτι] διοτι 5, 6; εισηγαγεν] ηγ. 40, 19; et leves transpositiones verborum, ut 29, 19; 40. 21. 22. — 4. Restant perpauca, quae ipsum sensum attingunt et diversum textum supponunt. Nec ea tamen sunt magni momenti. Praecipua sunt: omissio aut adiectio pronominis relativi (4, 10; 5, 9) et possessivi (29, 5); et praepositionis επι (29, 16). Unum est gravius notandum: ad 29, 1 P legit εν τω ενδεκατω (μηνι), B simpliciter ΕΝΔΕΚΑΤΩ, quod si legas distinctum in duobus verbis εν δεκατω, habes, quantum ad sensum, lectionem nostri codicis P; sin coniunxeris in unum ενδεκατω, facies cum versionibus copticis. Summam deducendo P raro a B discedit, et quidem non semel iure.

Hic locus esse videtur pauca dicendi de variis lectionibus in usu *nominum divinorum* quas huc putavi simul tractandas differre, quia in hac re tum singulares anfractus traditio secuta est, tum opus holmesianum in afferendis varietatibus summopere deficit.

Praecipua quaestio fit de *nomine composito* אֲדֹנֵי יְהוָה, cuius ut notum est, peculiaris Ezechielis est frequentia ac solemnitas ⁽¹⁾. In textu masoretico frag-

(1) Occurrit in textu hebraico nobis tradito 217^{es} apud Ezechielem, 66^{es} apud ceteros simul sumptos. Textui Ezechielis masoretico hac in re esse fidendum probavit J. HERMANN, *Die Gottesnamen im Ezechieltexte* (Alttestamentl. Studien R. Kittel dargebracht [Lips. 1913] p. 76-33).

mentis melplichtensibus respondente id nomen occurrit terdecies, nempe 4, 14; 5, 5. 7. 11; 21, 13 (18); 29, 3. 8. 13. 16. 19; 39, 10. 13. 17. His respondet in nostro palimpsesto bis unum κύριος (4, 14; 5, 5); bis etiam αδωναι κυριος (5, 7; 29, 16); alibi constanter κυριος κυριος, nisi quod semel id colligitur probabiliter ex amplitudine lacunae in margine exciso (39, 17); semel etiam (5, 11) desinit fragmentum in unum κυριος, nec an alterum sequeretur in folio integro definiri potest. Si comparatio fiat cum testibus graecis, e 12 locis (deducto nempe 5, 11) semel P discrepat ab Ω (5, 5 ubi Ω habet αδ. κε), saepius a ceteris, saepissime omnium ab **a** et Λ; nam cum his bis tantum consentit, quanquam diversa ratione. Etenim in **a** quidem occurrit frequentius κυριος ο θεος (aut etiam κυριος κυριος ο θεος); Λ autem constanter habet αδωναι κυριος ⁽⁴⁾; ceterae familiae fluctuant. — Inter hos 12 locos speciali mentione dignus est primus, nempe 4, 14, quippe in quo contra textum masoreticum habent omnes graecae versionis testes unum κυριε, excepto A qui legit bis κυριε κυριε; at iidem testes et A cum ceteris, addunt θεε του Ισραηλ quo caret solus P cum ב.

Minus operis et momenti est in usu solius nominis יהוה. In nostris fragmentis legit hoc ב 7^{ies}, h. e. 4, 13; 21, 9; 28, 26; 29, 1. 6. 9. 17, et amice conspirant sive graeci codices inter se, sive cum textu masoretico, praeterquam in prioribus duobus. In primo (4, 13) differt tota locutio versionis graecae a masoretis: hi enim legunt tantummodo יהוה יאמר; illa e contrario (et quidem rectius, ut videtur ⁽²⁾) mira concordia testium: και σρεις ταδε λεγει κυριος ο θεος Ισραηλ. In altero (21, 9; hebr. 21, 14) dissident inter se testes hebraici: editores Van der Hooght et Kittel legunt יהוה; Baer et Ginsburg ארני; et « quamplurimi codices » apud De Rossi (cfr et Ginsburg adn.) ferunt utrumque ארני יהוה. Item αδωναι κυριος habet noster P cum plerisque graecis, sola dissidente familia **b**; atque ita legendum suadet constans prophetae usus (Hermann l. c.).

Satis sit concludere brevem hanc disceptationem generali notatione, in usu nominum divinorum codicem P stare ut plurimum cum textu hexaplati ac turba codicum contra duos principes B et A. Rem exactius definire nec facile est, nec multum refert.

(4) Cfr. FIELD, *Origenis Hexaplorum* t. I, p. LXXXVIII.

(2) Nisi quod e consuetudine Ezechielis dicendum fuisset ארני יהוה (HERMANN, l. c. p. 76). Ita legere iubent cum graeco interprete CORNILL (*Ezechiel* p. 196) et KITTEL (*Biblia hebr.* in h. l.).

Hucusque tamen non spectavi quas P **lectiones** habet **singulares**: 4, 12 κακονι... + νομη; 14 om. θεε του Ισραηλ; 5, 1' αυτους] αυτοις; 2 om. την; 3 ~ ολιγους εκειθεν; 6 om. των; forte οτι] διοτι; 10 ενωπιον] εν μεσφ; 12 εκτενῶ] εκκενωσω; 21, 19 κἄγω] και εγω; 29, 4 om. του; 10 ρομφαιας] -αν; 11 omissio ex homoeot.; 19 την] γην; forte 39, 13 κατορυξωσιν] -ουσιν; 17 <συνα>χθηναι] -χθητε; 40, 18 om. των; 21 τα αιλαν (sed singula elementa huius lectionis sunt in aliis codd. distinctis).

Ex his pleraque quisquiliae sunt, cuiusmodi nullus est codex quin solus habeat; quaedam sunt graviora, ut 4, 12 (utraque 1.); 5, 10. 12; et haec eadem uti prava σφαλματα damnanda sunt.

Concludo. Codex P nil novi affert, quod ad crisin versionis graecae usui sit; at in universum optimum textum praebet, et accedit nunc unicus comes, inter codd. unciales, egregii codicis B. Eius proinde editio tum ab antiquitate scripturae, tum a bonitate textus doctis viris sese commendat.

INDEX

PRAEFATIO	III
INTRODUCTIO	1-19
Caput I. Descriptio codicis	1
Caput II. Historia codicis.	3
Caput III. Fragmenta Ezechielis palimpsesta	8
§ 1. Folia rescripta	8
§ 2. Forma scripturae	10
§ 3. Ligaturae	12
§ 4. Compendia verborum.	12
§ 5. Signa lectionis	13
§ 6. Sectiones marginales	15
§ 7. Orthographica	16
§ 8. De lectione scripturae inferioris	17
§ 9. Ratio huius editionis.	18
TEXTUS	21-37
Index I. Fragmentorum Ezechielis.	22
» II. Foliorum rescriptorum	23
P 1-14	24-37
COMMENTARIUS CRITICUS	38-60
<i>Praenotanda.</i> 1. De testibus	41
2. De codicum familiis	43
Conspectus notarum	46
<i>Variantes lectiones</i>	47-57
Discussio et conclusio	57-60

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

GTU Library

3 2400 00589 1183

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
For renewals call (510) 649-2500

All items are subject to recall.

23283

